

ДЕРЖАВНЕ КОСМІЧНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ

Історія ракетно-космічної галузі
України: факти, події, документи,
люди, фото (1991-2025 роки)

Київ
2026 рік

**Історія ракетно-космічної галузі України:
факти, події, документи, люди, фото
(1991-2025 роки)**

Е. І. Кузнецов – керівник проекту

«Історія ракетно-космічної галузі України: факти, події,
документи, люди, фото (1991-2025 роки)».

Добірка зроблена за матеріалами ветеранів галузі:

О. Ю. Тимченка, В. Д. Ткаченко, Г. В. Кузьмової,

М. О. Мітрахова, Е. І. Кузнецова

Редактори-упорядники: О. М. Бобровицький, С. С. Вавілов

Коректор О. О. Василенко

ЗМІСТ

1.	Вступ	4
2.	Період до створення НКАУ (1991-1993 роки)	5
3.	Перша космічна програма (1993-1997 роки)	7
4.	Друга космічна програма (1998-2002 роки)	17
5.	Третя космічна програма (2003-2007 роки)	29
6.	Четверта космічна програма (2008-2012 роки)	38
7.	П'ята космічна програма (2013-2017 роки)	56
8.	Період відсутності космічних програм (2018-2025 роки)	76
9.	Післямова	105
10.	Література	107

ВСТУПНЕ СЛОВО

Шановні читачі!

Вашій увазі пропонується книга, в якій зібраний фактичний матеріал, присвячений формуванню, розвитку і роботі вітчизняної ракетно-космічної галузі, який характеризує науковий, виробничий і технологічний потенціал нашої держави. Книга сформована на матеріалах, підготовлених ветеранами ракетно-космічної галузі, які більшу частину свого життя віддали роботі на її підприємствах і в організаціях. Спираючись на базу, яка була на старті незалежності країни, НКАУ, підприємства космічної сфери зберегли важливі складові успішної діяльності: виробничу базу, унікальні технології і, головне, високопрофесійні кадри. Була сформована нова для України галузь-ракетно-космічна, високотехнологічна, інноваційна. Працювати доводилося, враховуючи можливості на той період часу внутрішнього ринку, обмеженого ринку СНД і зовсім слабкого зовнішнього ринку.

Пройшовши перший етап (5-річну державну космічну програму), потрібно було обернутися назад, проаналізувати свою роботу за минулий час і зробити належні висновки для роботи на майбутнє (на наступні 5-річні космічні програми). Це допомагало нарощувати можливості галузі, підвищувати її ефективність, авторитет і успішність на міжнародній арені. З'являються масштабні міжнародні космічні проєкти: «Морський старт», «Наземний старт», «ЄгиптСат», «Дніпро», «Антарес», «Вега» та інші. Поступово галузь стає експортоспроможною та бюджетотворюючою.

Ця книга, насичена історичним фактажем, не тільки підводить підсумки за значний відрізок часу діяльності космічного агентства і ракетно-космічної галузі (понад 30 років), а і надихає на новий період діяльності людей, сповнених ентузіазму і бажання працювати і творити для процвітання України.

Щоб сміливо дивитися в перспективу і планувати рух в напрямку сучасного, інноваційного розвитку країни, потрібно не тільки знати численні, багаті події сторінки нашої історії, а і стимулювати прихід до складу правлячої еліти країни великого загону вчених, освічених технократів, які зможуть здійснити заходи з оновлення, реформування і розвитку нашої держави в нових соціально-політичних і економічних умовах.

Ніщо не зможе зупинити нашого поступу в космос «через терни до зірок» і звернути з прогресивного напрямку науково-технічного розвитку космічної держави – України.

1991 рік

30 серпня

Вийшов Указ Верховної Ради УРСР «Про передачу підприємств, установ і організацій союзного підпорядкування, розташованих на території України, у власність держави».

У К А З

ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

**Про передачу підприємств, установ та організацій
союзного підпорядкування, розташованих на
території України, у власність держави**

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 44, ст. 581

Президія Верховної Ради України **п о с т а н о в л я є**:

1. Встановити, що підприємства, установи та організації союзного підпорядкування, розташовані на території України, з прийняттям цього Указу переходять у державну власність України.

2. Кабінету Міністрів України в основному до 1 жовтня 1991 року забезпечити перехід зазначених підприємств, установ та організацій у відання органів державного управління. Повністю закінчити цю роботу до 1 грудня 1991 року.

3. Визнати недійсними майнові договори, якими змінено форму власності, укладені під час дії мораторія, встановленого постановою Верховної Ради України 29 листопада 1990 року (506-12).

4. Встановити, що рішення державних органів, органів громадських, політичних, кооперативних, інших організацій і підприємств, посадових осіб, а також договори та інші угоди, прийняті чи здійснені на основі законодавства СРСР щодо зміни власника і форм власності після прийняття Постанови Верховної Ради України від 24 серпня 1991 року "Про проголошення незалежності України" (1427-12) без узгодження з відповідними органами управління, визначеними Кабінетом Міністрів України, вважаються недійсними.

5. Встановити, що правонаступниками за договорами оренди державних підприємств на території України, які укладені з міністерствами і відомствами СРСР, є фонд державного майна України, відповідні галузеві міністерства та державні корпорації республіки.

6. Всім підприємствам і організаціям, що підпадають під дію цього Указу, забезпечити безумовне виконання в 1991 році державного замовлення та договірних зобов'язань.

7. Керівники підприємств, установ та організацій, які переходять у державну власність України, за виконання покладених на них зобов'язань несуть відповідальність перед Урядом України.

8. Кабінету Міністрів України провести переговори і укласти угоди з урядами інших республік щодо їх власності на майнові комплекси і фінансові ресурси, що знаходяться на території України, а також на майнові комплекси і фінансові ресурси України, що знаходяться на територіях інших республік.

9. Кабінету Міністрів України щомісячно доповідати Президії Верховної Ради України про хід реалізації цього Указу.

Голова Верховної Ради України

Л. КРАВЧУК

м. Київ, 30 серпня 1991 року
№ 1452-ХІІ

18 грудня

Ракетою-носієм «Циклон-3» запущено КА «Інтеркосмос-25» (АУОС-3-АП-ІК), розроблений КБ «Південне» (з чехословацьким субспутником «Магіон-3»).

29 лютого

Указом Президента України Л. М. Кравчука № 117 створено Національне космічне агентство України (НКАУ).

У К А З
Президента України

Про створення Національного космічного агентства
України

Виходячи з необхідності збереження і подальшого розвитку в інтересах незалежної України науково-технічного і виробничого потенціалу космічної галузі народного господарства України, його використання для розв'язання соціально-економічних проблем, постановляю:

1. Створити при Кабінеті Міністрів України Національне космічне агентство України (НКАУ).

2. Основними завданнями Національного космічного агентства України є:

- розробка концептуальних основ державної політики в галузі дослідження і використання космічного простору;
- підготовка пропозицій та рекомендацій Президенту України і Кабінету Міністрів України з питань дослідження і використання космічного простору;
- координація діяльності органів державної виконавчої влади, науково-дослідних установ, підприємств і організацій космічної галузі з питань організації та проведення космічних робіт;

зі дослідження і використання космічного простору;

- підготовка пропозицій та рекомендацій Президенту України і Кабінету Міністрів України з питань дослідження і використання космічного простору;

- координація діяльності органів державної виконавчої влади, науково-дослідних установ, підприємств і організацій космічної галузі з питань організації та проведення космічних робіт;

- організація міжнародного та міждержавного співробітництва і здійснення контролю за дотриманням міжнародно-правових норм з питань дослідження і використання космічного простору;

- організація робіт фундаментального та прикладного характеру в космічній галузі;

- фінансування робіт по дослідженню і використанню космічного простору.

3. Кабінету Міністрів України до 1 квітня 1992 року розробити і затвердити "Положення про Національне космічне агентство України" і штатну структуру, а також забезпечити фінансування діяльності Національного космічного агентства України.

4. Указ набуває чинності з дня його підписання.

Президент України

Л. КРАВЧУК

м. Київ

"29" лютого 1992 року

№ 117

9 березня

Постановою Кабінету Міністрів України № 119 Генеральним директором НКАУ призначено Володимира Павловича Горбуліна.

18 травня

Затверджена організаційно-штатна структура НКАУ в кількості 39 посад.

**Перша організаційно-штатна структура НКАУ
від 18.05.1992 у кількості 39 посад**

Червень

В КБ «Південне» розроблено ескізний проєкт космічного ракетного комплексу «Спейс-Кліпер».

Вересень

Створено творчий колектив із 30 експертів (представники НАНУ, НКАУ, Міноборони, провідних підприємств) для написання проєкту першої Державної космічної програми.

1993 рік

15 лютого

Підписано спільний наказ керівництва ВО ПМЗ, КБ «Південне» та УкрНДІТМ «Про розроблення спеціальної техніки в інтересах Міністерства оборони України».

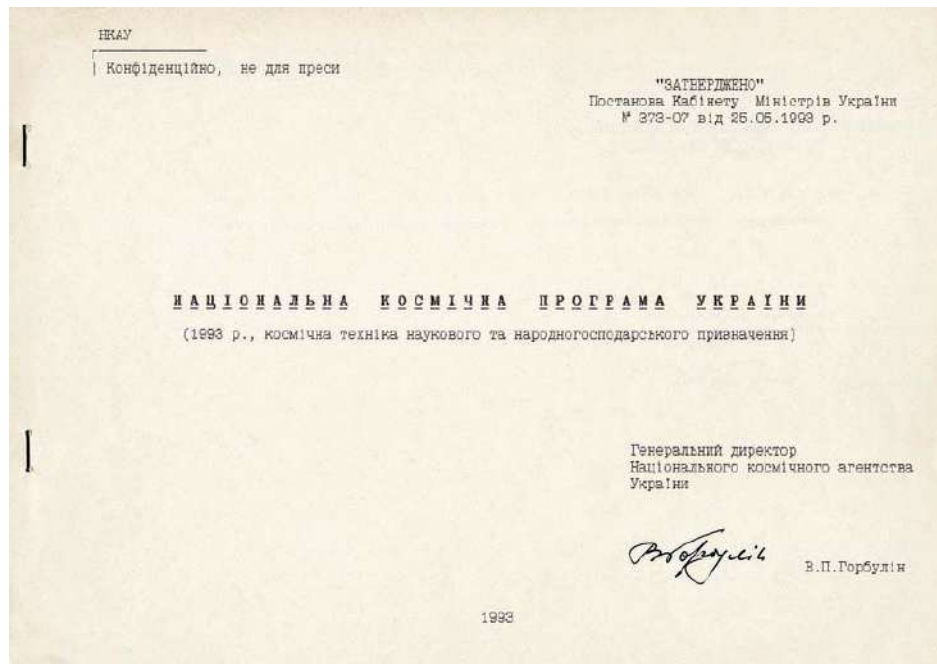
Квітень

Затверджено логотип НКАУ.

25 травня

На засіданні Кабінету Міністрів України під головуванням Л. Д. Кучми затверджено першу Національну космічну програму України на 1993-1997 роки.

Червень

Верховна Рада України прийняла Постанову «Про невідкладні завдання збереження і розвитку ракетно-космічного потенціалу України».

4 вересня

В Ялті підписано угоду між РФ і Україною «Про порядок здійснення гарантійного і авторського нагляду за експлуатацією ракетних комплексів» Міністерства оборони РФ, що розробили українські організації».

Жовтень

Уряди Канади, США, України та Швеції уклали угоду про заснування Українського науково-технологічного центру (УНТЦ) для мирної конверсії наукового потенціалу фахівців колишнього СРСР, що працювали раніше над розробленням зброї масового знищення.

25 листопада

Підписано угоду між КБ «Південне», ВО ПМЗ, РКК «Енергія» (РФ), фірмами «Боїнг» (США) і «Кварнер» (Норвегія) про створення космічного ракетного комплексу (КРК) морського базування з ракетою космічного призначення (РН) «Зеніт -3SL» (на базі ракети-носія «Зеніт-2» (11К77), розробленої КБ «Південне»). Проєкт розрахований на 15 років; 75 запусків РН «Зеніт-3SL».

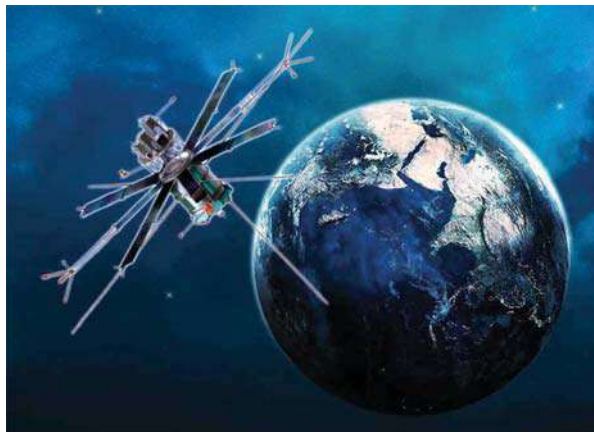
1994 рік

25 січня

З космодрому Плесецьк РН «Циклон-3» виведено на орбіти КА «Метеор-3» (РФ) і КА «TubSat» (ФРН).

2 березня

З космодрому Плесецьк ракетою-носієм «Циклон-3» виведено на орбіту космічний апарат «Коронас-І» (АУОС-СМ-КІ), розроблений КБ «Південне». КА працював на орбіті понад шість років.

11 жовтня

З космодрому Плесецьк РН «Циклон-3» виведено на орбіту КА «Океан-01».

4 листопада

З космодрому Байконур РН «Зеніт-2» виведено на орбіту КА «Ресурс-01».

16 листопада

Верховна Рада України прийняла Закон «Про приєднання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 1 липня 1968 року».

Грудень

Перший візит делегації НКАУ до CNES (Франція).

28 грудня

Постановою Президії Національної академії наук України засновано спільне НАНУ і НКАУ науково-практичне видання – журнал «Космічна наука і технологія» Головний редактор журналу Б.Є.Патон, заступники головного редактора – О. П. Федоров, Я. С. Яцків, В. С. Кислюк.

Грудень

Випущено рішення про збільшення до 18 років строків експлуатації ракетних комплексів Р-36М (15А14) і Р-36М УТТХ (15А18), що перебувають на бойовому чергуванні в РФ.

1995 рік

15 лютого

Президент України Л. Д. Кучма прийняв делегацію представників країн-ініціаторів міжнародного космічного проєкту «Морський старт», схвалив участь українських підприємств у проєкті та гарантував державне сприяння у реалізації програми «Морський старт».

20 лютого

Указом Президента України Л. Д. Кучми № 135/95 Генеральним директором НКАУ призначається О. О. Негода, заступник Генерального конструктора КБ «Південне».

Березень

У КБ «Південне» розроблено концептуальний проєкт про ракетний сегмент КРК морського базування «Основні концептуальні рішення щодо РН «Зеніт-3SL» і «Зеніт-2SL».

5 травня

Підписано угоду про створення спільного підприємства – Sea Launch Company («Морський старт») – для надання пускових послуг з акваторії Тихого океану. Співзасновники: «Boeing» (США), «Kvaerner» (Норвегія), РКК «Енергія» (РФ), КБ «Південне» і ВО ПМЗ (Україна).

6 травня

КБ «Південне» підписало контракт з компанією «Space Systems /Loral» на надання послуг щодо запуску КА системи Globalstar ракетою-носієм «Зеніт- 2» (11К77).

25 червня

Підписано контракт з фірмою «Фіат Авіо» (Італія) на випуск аванпроєкту на ракету-носій «Вега-КО».

31 серпня

З космодрому Плесецьк (РФ) РН «Циклон-3» (11К68) на орбіту виведено КА «Січ-1» – перший штучний супутник Землі під юрисдикцією України та КА «Fasat-1» (Чілі).

Вересень

Наземний комплекс готовий до прийому інформації з КА «Січ-1».

17 жовтня

Вийшов Указ Президента України «Про заходи щодо вдосконалення державного регулювання космічної діяльності в Україні».

Жовтень

У КБ «Південне» розроблено ескізний проєкт комплексу на запуск ракетою-носієм «Зеніт-2» космічних апаратів системи Globalstar.

3 листопада

Підписана Угода про створення спільного науково-технічного простору держав учасниць Співдружності Незалежних Держав.

1996 рік

Березень

Указом Президента України Л. Д. Кучми створено Раду з питань науки та науково-технічної політики при Президентові України. До складу Ради, що складається з 33 осіб, увійшли радник Президента України В.П. Горбулін, Генеральний конструктор-Генеральний директор КБ «Південне» С. М. Конюхов, директор Головної астрономічної обсерваторії України Я. С. Яцків та інші.

5 червня

Спільним рішенням Національної академії наук України та НКАУ створено Інститут космічних досліджень. Першим директором Інституту космічних досліджень призначено академіка НАН України В. М. Кунцевича.

17 червня

У Львові створено філію ІКД – Львівський центр Інституту космічних досліджень НАНУ і НКАУ.

12 серпня

Указом Президента України Л. Д. Кучми створено Національний центр управління та випробувань космічних засобів НКАУ (м. Євпаторія).

Цим Указом в сферу управління космічного агентства передавалися з МО України 12 військових частин, підпорядкованих управлінню ракетно-космічного озброєння, понад 3 500 офіцерів-фахівців з вищою інженерною освітою та вся наземна космічна інфраструктура. В НКАУ формується управління спеціальних програм.

Центр космічних спостережень РЛС «Дніпро».

Система координатно-часового і навігаційного забезпечення України.

Головний центр спеціального контролю

12 вересня

У м. Дніпропетровськ, згідно з Указом Президента України Леоніда Кучми, за ініціативою Національного космічного агентства України та Українського молодіжного аерокосмічного об'єднання «Сузір'я», був відкритий Національний Центр аерокосмічної освіти молоді України (НЦАОМУ).

12 листопада

Керівники РКА і НКАУ підписали Меморандум про створення російсько-українського підприємства МКК «Космотрас» для реалізації проекту космічного ракетного комплексу (КРК) «Дніпро», створюваного на базі Р-36М УТТХ (15А18).

15 листопада

Верховна Рада України прийняла Закон України «Про космічну діяльність», що встановлює загальні правові основи здійснення космічної діяльності в Україні та під юрисдикцією України за її межами.

2 грудня

Вийшла Постанова Кабінету Міністрів України «Про створення Єдиної супутникової системи передачі інформації».

1997 рік

4 березня

Указ Президента України «Про заходи щодо подальшого розвитку космічних технологій для інноваційного розвитку держави» №202/97.

13 березня

Згідно з Указом Президента України в Україні встановлено професійне свято – «День працівників ракетно-космічної галузі України», яке відзначається щороку 12 квітня.

14 березня

Підписано угоду між КБ «Південне», ВО ПМЗ і «Фіат Авіо» (Італія) щодо модернізації РН «Циклон-3» (11К68), що започаткувала створення космічного ракетного комплексу (КРК) «Циклон-4».

Червень

В м. Полтава відкрито пам'ятник Ю. Кондратюку на честь 100-річчя від дня народження.

28 червня

Вийшла Постанова Кабінету Міністрів України «Про реалізацію заходів щодо вдосконалення космічних технологій» №649.

22 липня

Вийшов Указ Президента України «Про положення про Національне космічне агентство України».

27 вересня

Для реалізації російсько-українського проєкту «Дніпро» створено Міжнародну космічну компанію «Космотрас». Почалося створення космічного ракетного комплексу «Дніпро» на базі міжконтинентальних балістичних ракет РС-20 (SS-18, «Сатана»).

6 листопада

Вийшла Постанова Кабінету Міністрів України «Про створення космічних ракетних комплексів з використанням ракет РС-20 і РС-18».

**19 листопада –
5 грудня**

Перший космонавт незалежної України Л. К. Каденюк здійснив успішний політ та виконав наукову програму з космічної біології на космічному кораблі-шатлі «Колумбія» (місія STS-87) у складі міжнародного екіпажу. Під час цієї місії була проведена масштабна освітня програма «Вчителі та учні досліджують рослини в космосі», яка охопила по 20 тис. школярів з кожної країни (Україна і США).

2 грудня

Указом Президента України Л. Д. Кучми затверджено «Комплексну програму скорочення та ліквідації МБР SS -24» (РТ-23 УТТХ).

В цьому році завершена перша Національна космічна програма (1993-1997 рр.). Із запланованих на програму 316,47 млн. грн. фактично профінансовано 136,7 млн. грн. тобто 43%. Виготовлено 32 вітчизняних РН і 17 КА.

1998 рік

2 квітня

Підписано рамкову угоду між КБ «Південне», ВО ПМЗ і «Фіат Авіо» (Італія) за програмою «Циклон-4».

5 червня

Угодою між НКАУ, НАНУ і РКА, РАН створено «Міжнародний Центр космічного права». Керівники Ю. О. Шемшущенко і Н. Р. Малишева.

10 липня

З космодрому Байконур РН «Зеніт-2» виведено на орбіти КА «Ресурс-01», «FaSat-Bravo» (Велика Британія), «TMSat» (Велика Британія), «Techsat-1B» (Ізраїль), «Safir-2» (ФРН).

Серпень

На Павлоградському механічному заводі (ПМЗ) розпочато роботи з розбирання ракет РТ-23 УТТХ (15Ж60) і (15Ж61) за програмою ліквідації МБР SS-24.

9 вересня

На космодромі Байконур перший пуск РН «Зеніт-2» із 12-ма КА за програмою «Глобалстар» завершився аварією.

Вересень

Відбувся візит екіпажу космічного корабля «Колумбія» на чолі з командиром Кельвінінм Крегелем в Україну.

Екіпаж «Колумбії» та організатори проекту
на прийомі в Маріїнському палаці

27 ЖОВТНЯ

Вийшов Указ Президента України Л. Д. Кучми «Про заходи щодо підвищення ефективності космічної діяльності» №1190/98. До сфери управління НКАУ передано низку підприємств, установ, інститутів і військових частин. Тобто була **сформована ракетно-космічна галузь України**. На той час в ній працювало понад 60 тис. працівників та 3500 військовослужбовців.

В зв'язку з покладеними на НКАУ функціями йому було надано **статус спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади**.

Суб'єкти господарювання, які безпосередньо знаходяться під управлінням НКАУ
The following organizations are directly subordinated to the NSAU

НКАУ		NSAU	
ДП «Конструкторське бюро «Південне» імені М.К. Янгеля	Mikhailo Yangel Yuzhnoye State Design Office	ДП «Дніпровський проектний інститут»	Dniprovskiy State Design Institute
ДП «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод ім. О.М. Макарова»	Olexandr Makarov Yuzhmash Production Association	ВАТ «Український науково-дослідний інститут технології машинобудування»	Ukrainian Engineering Technology Research Institute, JSC
ДП «Науково-виробниче об'єднання «Павлоградський хімічний завод»	Pavlograd Chemical Plant, State Company	Національний центр аерокосмічної освіти молоді ім. О.М. Макарова	Olexandr Makarov National Youth Aerospace Education Center
ДП «Нікопольський трубний завод»	Nikopol'skiy Pipe Plant, State Company	ДП «Дніпрокосмос»	Dniprokosmos, State Company
ДП «Центр стандартизації ракетно-космічної техніки»	Center of space-rocket technologies certification, State Company	Дніпропетровське представництво генерального замовника НКАУ	Dnipropetrovsk NSAU General Customer representation office
ВАТ «Хартрон»	Khartron Public Company	ВАТ «АТ Науково-дослідний інститут радіотехнічних вимірювань»	Radio Measurements Research Institute, Public Company
Державне науково-виробниче підприємство «Об'єднання Комунар»	Komunar Association	ДП «Науково-дослідний технологічний інститут приладобудування»	Instrumentation Research Technological Institute, State Company
ДП «Харківський завод електроапаратури»	Kharkiv Electrical Equipment Plant, State Company	ДП «Науково-дослідний і проектний інститут «Союз»	Soyuz Research and Design Institute, State Company
ДП «Державний науково-інженерний центр сертифікації космічної техніки»	State Research and Engineering Centre of Space Technologies Certification	ВАТ «НВП «Система»	Research and Development Enterprise Systema, Public Company
Національний центр управління та випробувань космічних засобів	National Space Facilities Control and Test Center	Харківське представництво генерального замовника НКАУ	Kharkiv NSAU General Customer Representation Office
КП «Центральне конструкторське бюро «Арсенал»	Arsenal Central Design Office, State Company	ВАТ «Київський радіозавод»	Kyiv Radio Plant, Public Company
ДП завод «Арсенал»	Arsenal Plant, State Company	ДП «Укркосмос»	Ukrkosmos State Company
ДП «Виробниче об'єднання «Київприлад»	KyivPrylad Production Association, State Company	Державний науково-виробничий центр «Природа»	Pryroda State Research and Production Center
ДАХК «Київський радіозавод»	Kyiv Radio Plant, State Holding Company	Державне науково-промислове підприємство «Укренергомаш»	Ukrenergomash State Research and Production Company
ДП «Науковий центр точного машинобудування»	Scientific Center of Precise Engineering, State Company	Державне науково-дослідне підприємство «Український технологічний центр оптичного приладобудування»	Ukrainian Technological Center of Optics Engineering, State Scientific and Research Company
ВАТ «ПіСІБі-радіозавод»	PCB-Radio Plant, Public Company	Київське представництво генерального замовника НКАУ	Kyiv NSAU General Customer Representation Office
ВАТ «Обрій»	Obryi, Public Company	Чернігівське представництво генерального замовника НКАУ	Chernihiv NSAU General Customer Representation Office
	ВАТ «Приладобудівний завод «Сокіл»		Sokol Instrumentation Plant, Public Company

■ Дніпропетровськ / Dnipropetrovsk ■ Крим / Crimea
■ Харків / Kharkiv ■ Херсонська обл. / Kherson region
■ Київ / Kyiv ■ Чернігівська обл. / Chernihiv region

Листопад

Українські підприємства «Хартрон», «Комунар», «Київприлад», «Курс» та «Елміз» підключилися до робіт зі створення Міжнародної космічної станції.

1999 рік

Лютий

Проведено сертифікацію комплексу Sea Launch («Морський старт»).

28 березня

Вперше в світі здійснено старт ракети-носія з плавучої стартової платформи «Одіссей», що перебувала на екваторі в Тихому океані поблизу острова Різдва (Республіка Кірибаті) – перший пуск РН «Зеніт-3SL» за участю фірм США, РФ, України та Норвегії (виведено на орбіту макет КА DemoSat, США).

21 квітня

На космодромі Байконур здійснено перший пуск ракети-носія «Дніпро», що реалізувала міжнародна компанія «Космотрас» – виведено на орбіту КА «Uosat-12» (Велика Британія).

Квітень

Проведено перший авіакосмічний салон «АВІАСВІТ-XXI».

Травень

На підприємствах галузі створюються представництва генерального замовника – НКАУ.

8 травня

Січковий Володимир Іванович нагороджений відзнакою Президента України «Герой України». Указ №400/99.

17 липня

З космодрому Байконур (Казахстан) РН «Зеніт-2» виведено на орбіту багатофункціональний КА «Океан-О». Вперше телеметричні параметри з борту ракети, що летить, передавали за допомогою виносного вимірювального пункту (ВВП), розгорнутого в Султанаті Оман.

Вересень

Створюється галузева профспілкова організація «Космосмаш».

29 вересня

Підписано Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та Урядом Сполучених штатів Америки стосовно співробітництва в аерокосмічній галузі.

10 жовтня

В Тихому океані з плавучої стартової платформи здійснено перший комерційний пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «DirecTV-1R» (США).

18 листопада

Підписано Рамкову угоду між урядами України та Федеративної Республіки Бразилія про співробітництво у використанні космічного простору в мирних цілях.

3 грудня

Перший космонавт незалежної України Леонід Каденюк нагороджений відзнакою Президента України «Герой України» (Указ Президента України №1526/99).

Л. Каденюк, П. Попович, В. Жолобов, О. Галушенко

Грудень

В КБ «Південне» розроблено ескізний проєкт ракети-носія «Циклон-4».

2000 рік

Лютий

НКАУ включено до Міжнародної робочої групи з наук про життя в космосі.

12 березня

У Тихому океані третій пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» завершився аварією (через відмову пневмосистеми другого ступеня РН).

16 березня

Верховна Рада України приймає Закон України «Про державну підтримку космічної діяльності» №1559-III.

Квітень

В Парижі за ініціативою космічного агентства Франції (CNES) проведена конференція «Україна і РФ на порозі третього тисячоліття».

29 липня

Здійснено четвертий пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «Panamsat-9».

3 серпня

Наказом НКАУ в м. Дніпропетровську на базі КБ «Південне» створено Державне підприємство «Центр стандартизації ракетно-космічної техніки».

26 вересня

На космодромі Байконур здійснено другий пуск РН «Дніпро». Виведено на орбіти п'ять космічних апаратів: «UniSat-1», «MegSat-1» (Італія), «TiungSat-1» (Малайзія), «SaudiSat-1A» і «SaudiSat-1B» (Саудівська Аравія).

21 жовтня

Здійснено п'ятий пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «Thuraya-1» (ОАЕ).

2001 рік**6 лютого**

Вийшов Указ Президента України Л. Д. Кучми «Про заходи щодо використання космічних технологій для інноваційного розвитку економіки держави» №73/2001.

19 березня

Здійснено шостий пуск РН «Зеніт -3SL» – виведено на орбіту КА ХМ «Radio-2».

9 травня

Здійснено черговий пуск РН «Зеніт-3SL» – виведено на орбіту КА ХМ «Radio-1R».

Травень

Перемовини НКАУ з делегацією ЄКА.

Під час переговорів в
НКАУ з делегацією ЄКА,
травень 2001 року

Consultations at the NSAU
premises with ESA delegation,
May 2001

Червень

Українська делегація під час перемовин з космічним агентством Ізраїлю.

Українська делегація під
час переговорів в Ізраїлі,
червень 2001 року

Ukrainian delegation during
consultations in Israel,
June 2001

24 серпня

В Українському Домі на Європейській площі в Києві розпочала роботу масштабна міжнародна виставка «Космічні технології – на службу суспільству», присвячена 10-й річниці незалежності України, яку відвідало понад 200 000 чоловік.

Вересень

Утворена Рада молодих фахівців ракетно-космічної галузі України.

24 жовтня

КБ «Південне» підписало контракт з єгипетським Національним управлінням дистанційного зондування і космічної науки (NARSS) на проєктування, виготовлення, запуск, навчання та передачу технології для супутника «Egypstat-1».

Грудень

Випущено висновки про можливість збільшення до 25 років термінів експлуатації ракет 15A18 і ракетних комплексів Р-36 М УТТХ, що перебувають на бойовому чергуванні в РФ.

2002 рік

16 січня

Підписано Угоду між урядом України і урядом Федеративної Республіки Бразилія щодо захисту технологій, пов'язаних з участю України в запусках з пускового центру Алкантара.

20 березня

Указ Президента України «Про розмежування повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері військово-технічного співробітництва з іноземними державами» №276/2002.

11 квітня

Проходить перший організаційний з'їзд Всеукраїнської громадської організації «Аерокосмічного товариства України». Президентом товариства обрано льотчика-космонавта В. М. Жолобова.

11 квітня 2002 року відбувся Перший з'їзд Аерокосмічного товариства України, яке стало правонаступником Федерації космонавтики України. Президентом Аерокосмічного товариства України обрано льотчика-космонавта В.М. Жолобова

The first session of the Aerospace Society of Ukraine, the legal successor of the Federation of Cosmonautics of Ukraine was held on April 11, 2002. The pilot-cosmonaut V. Zholobov was elected the President of the Aerospace Society of Ukraine

Делегати першого з'їзду АКТУ

Квітень

На ПМЗ завершено роботи з розбирання ракет РТ-23 УТТХ (15Ж60 і 15Ж61), що підлягали утилізації.

В цеху ПМЗ

15 травня

Підписано рамкову угоду між КБ «Південне», ВО ПМЗ і компанією ІНТА (Туреччина) за програмою розроблення аерокосмічного ракетного комплексу.

16 червня

У Тихому океані здійснено восьмий пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «Galaxy-3C» (США).

25 липня

Вийшла Постанова Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо реалізації міжнародного проекту створення космічного ракетного комплексу «Циклон-4» разом з Бразильським космічним агентством.

26 липня

На зустрічі представників країн фундаторів проекту «Морський старт» підтримали ініціативу КБ «Південне» про створення компанії «Міжнародні космічні послуги» для використання модифікації РН «Зеніт» в проекті «Наземний старт». Це двоступенева РН «Зеніт-2SLB», триступенева РН «Зеніт-3SLB» і триступенева РН «Зеніт-3SLBФ». Перший пуск відбувся у 2008 році.

22 серпня

Алексєєв Юрій Сергійович нагороджений відзнакою Президента України «Герой України». Указ №736/2002.

Серпень

Підписано контракт з американською фірмою на проведення спільних робіт з нового ракетно-космічного комплексу (типу «Маяк») для запуску космічних апаратів з території США.

29 серпня

Команов Володимир Геннадійович нагороджений відзнакою Президента України «Герой України». Указ №778/2002.

24 жовтня

Верховна Рада України прийняла третю Загальнодержавну (Національну) космічну програму України на 2003-2007 роки.

Жовтень

В КБ «Південне» розроблено ескізні проекти РН «Зеніт-М», РН «Зеніт-3SLB» і «Зеніт-2SLB» у рамках проекту «Наземний старт».

20 грудня

На космодромі Байконур здійснено третій пуск РН «Дніпро». На орбіти виведено шість космічних апаратів: «UniSat -2» (Італія), «Rubin-2» (Німеччина), «SaudiSat-1S» (Саудівська Аравія), «LatinSat-A», «LatinSat-B» (Аргентина) і макет «TrailBlazer» (США).

В цьому році завершилося виконання другої космічної програми (1998-2002 рр.). На фінансування програми було заплановано 1 млрд 315 млн. грн., фактично профінансовано 187,9 млн. (14%). Виготовлено і запущено в космос 23 РН і 4 КА.

2003 рік

10 червня

У Тихому океані здійснено дев'ятий пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «Thuraya-D2» (ОАЕ).

15 липня

Вийшов Указ Президента України Л. Д. Кучми «Про заходи щодо забезпечення реалізації українсько-бразильського проєкту створення РКК «Циклон-4» №700/2003.

8 серпня

У Тихому океані здійснено десятий пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «Echostar-IX» (США).

1 жовтня

У Тихому океані проведено черговий, 11-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «Galaxy XIII» (США, Японія).

21 жовтня

21 жовтня 2003 року в ході офіційного візиту Президента України Л. Д. Кучми в Бразилію підписано Угоду про довгострокове співробітництво щодо використання української ракети-носія «Циклон-4» на бразильському космодромі Алкантара.

2004 рік

11 січня

У Тихому океані здійснено 12-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «Telstar-14» (США).

29-30 січня

У Києві пройшов Міжнародний семінар «Співпраця України і Європи в сфері космічних досліджень».

16-27 лютого

В центральному офісі ООН у Відні НКАУ провело масштабну виставку «Україна – космічна держава».

РН «Зеніт-2» - подарунок України представництву ООН у Відні

12 квітня

Конюхов Станіслав Миколайович нагороджений відзнакою Президента України «Герой України». Указ №422/2004.

4 травня

У Тихому океані здійснено 13-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – на орбіту виведено КА «DirecTV-7S» (США).

10 червня

На космодромі Байконур здійснено останній (22-й) пуск РН «Зеніт-2» (11К77) – на орбіту виведено КА «Космос-2406».

29 червня

На космодромі Байконур здійснено четвертий пуск РН «Дніпро» – на орбіти виведено 8 КА: «Demetr» (Франція), «SaudiSat-2», «Saudi-Comsat-1», «Saudi-Comsat-2» (Саудівська Аравія), «UniSat-3» (Італія), «AMSAT-Echo» (США), «LatinSat-3», «LatinSat-D» (Аргентина).

22 липня

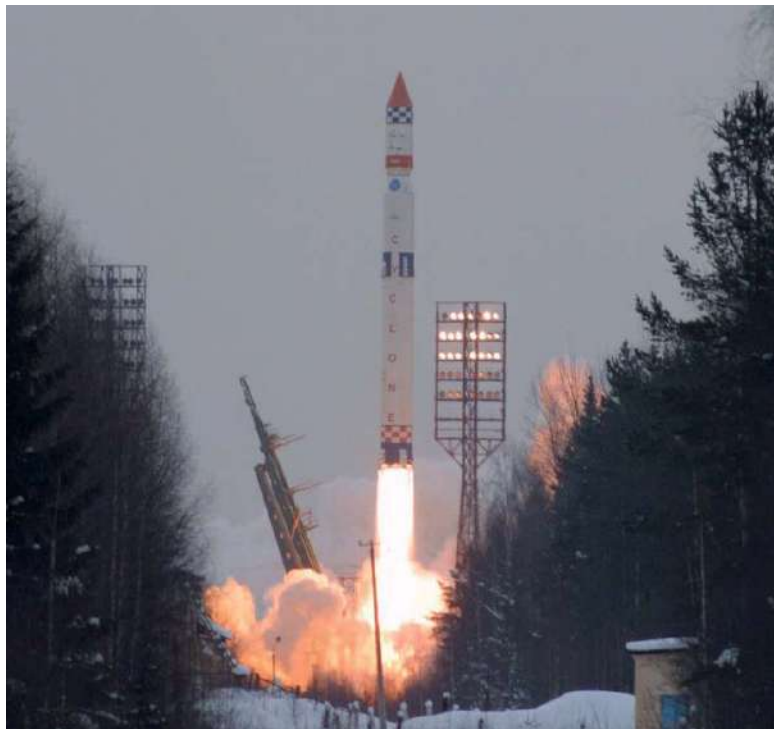
Щеголь Віктор Андрійович нагороджений відзнакою Президента України «Герой України». Указ №841/2004.

Жовтень

Науковий семінар «Співробітництво НКАУ і NASA в сфері космічних досліджень».

24 грудня

З космодрому Плесецьк РН «Циклон-3» здійснено запуск КА «Січ-1М» і КА «Мікрон» (частково успішний).

2005 рік

- 1 березня** У Тихому океані здійснено 15-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА XM Radio-3 (США).
- Березень** У м. Дніпропетровську створено Українське регіональне відділення Міжнародної академії астронавтики (МАО).
- Квітень** Академіка НАН України С. М. Конюхова обрали Віце-президентом Міжнародної академії астронавтики.
- 15 квітня** Президент України В. А. Ющенко видає Указ №658 згідно якого при Президенті України утворюється комісія з питань космічної діяльності.
- 26 квітня** У Тихому океані здійснено 16-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «Spaceway-1» (США).

- 6 червня** Підписана Угода між Україною і Європейським Союзом «Про співробітництво щодо цивільної глобальної навігаційної супутникової системи Галілео».
- 10 червня** Вийшов Указ Президента України «Про заходи щодо подальшого розвитку Космічної галузі України» №933/2005.
- 23 червня** У Тихому океані здійснено 17-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «Intelsat IA-8» (США).

25 липня

Указом Президента України В. А. Ющенка № 1121 Генеральним директором НКАУ призначається Юрій Сергійович Алексєєв.

24 серпня

На космодромі Байконур здійснено 5-й пуск РН «Дніпро». Виведено на орбіти КА «OISETS», «INDEX» (Японія).

8 листопада

У Тихому океані здійснено 18-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «Inmarsat-4-F2» (США).

1 грудня

Підписана Угода про співробітництво щодо цивільної глобальної навігаційної системи (ГНСС) між Україною та Європейським Співтовариством, його державами-членами.

2006 рік

15 лютого

У Тихому океані здійснено 19-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «Echostar X» (США).

13 квітня

У Тихому океані здійснено 20-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «Jcsat-9» (Японія).

Травень

НКАУ разом з Головним управлінням державної служби України готує і видає «Зелену» і «Білу» книгу «Комерціалізація космічних технологій – перспективний напрям підвищення ефективності космічної діяльності в сучасних ринкових умовах».

18 червня

У Тихому океані здійснено 21-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «Galaxy-16» (США).

25 червня

На космодромі Байконур здійснено останній, 106-й пуск ракети-носія «Циклон-2», розробленої КБ «Південне» – на орбіту виведено КА «Космос-2421». Установлено абсолютний світовий рекорд надійності серед ракет-носіїв – 106 успішних пусків із 106.

12 липня

З пускової бази Ясний здійснено шостий пуск РН «Дніпро» – виведено на орбіту КА «Genesis Pathfinder-1» (США).

26 липня

На космодромі Байконур сьомий пуск РН «Дніпро» завершився аварією.

22 серпня

У Тихому океані здійснено 22-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «Koreasat-5» (Республіка Корея).

Серпень

Утворено бінаціональне Українсько-Бразильське підприємство «Алкантара – Циклон – Спейс» (АЦС) з метою будівництва стартового комплексу для РН «Циклон-4».

14 вересня

Прийнято Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» №143-V.

31 жовтня

У Тихому океані здійснено 23-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «ХМ Radio -4» (США).

6-9 листопада

В Україні під егідою ООН проведено «Міжнародний симпозиум з космічного права» в якому взяло участь 22 країни.

13 грудня

Постановою Кабінету міністрів України затверджено нову редакцію Положення про Національне космічне агентство України №1722/2006.

2007 рік

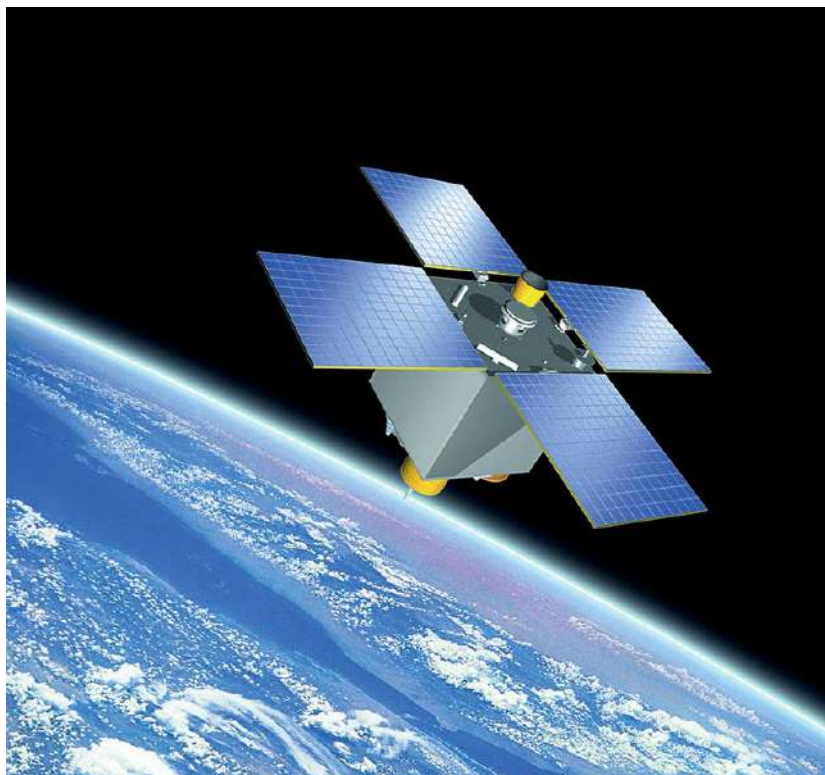
31 січня

У Тихому океані 24-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» завершився аварією.

17 квітня

На космодромі Байконур відбувся 8-й пуск РН «Дніпро». Виведено на орбіти єгипетський КА «Egyptosat -1», розроблений в КБ «Південне» і ще 13 КА компаній США, Саудівської Аравії та Колумбії.

Квітень

В місті Александрія (Єгипет) українськими підприємствами побудована станція керування та прийому супутникової інформації. Цю станцію відвідав Президент України В. А. Ющенко.

Травень

Досягнуто домовленості з компанією Orbital Sciences (США) про участь КБ «Південне» у створенні комерційної РН «Taurus-II».

3 травня

Прийнята Постанова Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо створення національної системи зв'язку» №696.

15 червня

На космодромі Байконур здійснено 9-й пуск РН «Дніпро» – виведено на орбіту КА «TerraSAR-X» (Німеччина).

28 червня

З пускової бази Ясний відбувся 10-й пуск РН «Дніпро» – виведено на орбіту КА «Genesis Pathfinder-2» (США).

29 червня

На космодромі Байконур здійснено перший пуск модифікованої РН «Зеніт-2SLБ» на орбіту виведено КА «Космос 2428».

В цьому році завершилося виконання третьої державної космічної програми (2003-2007 рр.). На фінансування програми було заплановано 1 млрд 582 млн грн. Фактично профінансовано 401,1 млн (25%). Виготовлено 28 ракет-носіїв та 5 космічних апаратів.

2008 рік

15 січня

У Тихому океані здійснено 25-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «Thuraya-3» (ОАЕ).

25 січня

В Парижі підписано Угоду між Урядом України та Європейським космічним агентством «Про співробітництво у використанні космічного простору в мирних цілях».

20 березня

У Тихому океані здійснено 26-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «DirecTV-11» (США).

20 березня

Розпочав роботу Українсько-Європейський проект «ТВІНІНГ» «Прискорення Українсько-Європейського співробітництва в космічній сфері» (2008-2010 рр.). Його учасниками стали Україна, Франція, Німеччина. Його бюджет становив 1,8 млн євро і був профінансований ЄК. Керівниками зі сторони ЄС призначено Андре Мусіна-Пушкіна (Франція) із сторони України заступника Генерального директора НКАУ Едуарда Кузнецова.

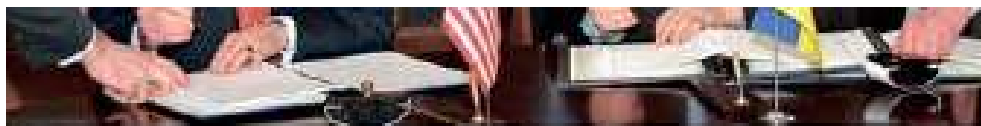
Створюється спільна робоча група «Україна – ЄС» із співробітництва в космічній сфері (керівники Е.І. Кузнецов та Х. Бішофф).

Керівники проекту «Твінінг» від ЄС – Андре Мусін-Пушкін,
від України – Е.Кузнецов

Березень

Підписання рамкової Угоди між урядом України та урядом США під час візиту Президента США Дж. Буша до Києва

28 квітня

Підписання Угоди про проведення проєкту «Твіннінг»
На космодромі Байконур здійснено перший пуск РН «Зеніт-3SLB» за програмою «Наземний старт» – на орбіту виведено КА «Amos-3» (Ізраїль)

21 травня

У Тихому океані здійснено 27-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «Galaxy-18» (США).

16 липня

У Тихому океані здійснено 28-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «EchoStar-11» (США).

29 серпня

На космодромі Байконур здійснено 11-й пуск РН «Дніпро» – виведено на орбіти п'ять КА «RapidEye» (Німеччина).

24 вересня

У Тихому океані здійснено 29-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «Galaxy-19» (США).

30 вересня

Верховною Радою України затверджено Загальнодержавну цільову науково-технічну космічну програму України на 2008-2012 роки.

1 жовтня

На пусковій базі Ясний здійснено 12-й пуск РН «Дніпро» – виведено на орбіту КА «Theos» (Таїланд).

12-17 жовтня

На Міжнародному астронавтичному конгресі в Південній Кореї міжнародний космічний проєкт «Морський старт» було визнано науково-технічним проривом року.

2009 рік

30 січня

На космодромі Плесецьк здійснено останній 122-й пуск РН «Циклон-3» (11К68) – виведено на орбіту КА «Коронас-Фотон».

11 лютого

Кабінет міністрів України призначив Генеральним директором НКАУ Олександра Олексійовича Зінченка.

20 лютого

Почав роботу унікальний супутниковий телескоп електронів і протонів СТЕП-Ф, розроблений та виготовлений в Харківському національному університеті ім. В. Н. Каразіна і виведений на орбіту в складі КА «Коронас-Фотон» 30 січня п.р. За допомогою телескопу було відкрито існування третього додаткового радіаційного поясу Землі.

26 лютого

На космодромі Байконур здійснено другий пуск РН «Зеніт-3SLB» за програмою «Наземний старт» – виведено на орбіту КА «Telstar-11N» (США).

20 березня

В Кабінеті Міністрів України під головуванням Прем'єр-міністра України Ю. Тимошенко відбулася нарада з питань розвитку ракетно-космічної галузі.

10 квітня

Кабінет Міністрів України затвердив Державну програму реформування і розвитку підприємств ракетно-космічної галузі.

В м. Дніпропетровську пройшло виїзне засідання Уряду. Було прийнято 16 ключових постанов, які мали створити особливі умови для розвитку галузі, а також збільшити фінансування галузі в 2009 році до 412 млн грн. (виконано частково).

20 квітня

У Тихому океані здійснено 30-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «SICRAL-1B» (Італія).

19 травня

Верховна Рада України прийняла Закон «Про внесення змін в деякі Закони України з питань космічної діяльності».

28 травня

Голова Представництва Європейської комісії в Україні Жозе Мануел Пінту Тейшейра, а також представники посольств ряду європейських країн відвідали КБ «Південне» та ВО «Південмаш» з метою ознайомлення з потенціалом космічної України.

12 червня

Президент України В. А. Ющенко підписав Закон України «Про внесення змін в деякі Закони України з питань космічної діяльності».

22 червня

На космодромі Байконур здійснено третій пуск РН «Зеніт-3SLB» за програмою «Наземний старт» – на орбіту виведено КА «Measat-3A» (Малайзія).

22 червня

Компанія «Sea Launch Company» раптово повідомила про своє банкрутство та фінансову реорганізацію.

29 липня

На космодромі Байконур здійснено 13-й пуск РН «Дніпро» – виведено на орбіти шість КА: «DubaiSat-1» (ОАЕ), «UK-DMC2» (Велика Британія), «Deimos-1», «NanoSat-1B» (Іспанія), «AprizeSat-3», «FprizeSat-4» (США)

Листопад

Створюється спільна робоча група «Україна–ЄС». Керівниками робочої групи призначаються з боку ЄС – Х.Бішофф, з боку України – Е. Кузнецов та підписується Угода про співпрацю в космічній сфері. Ця група сприяла виходу українських підприємств, наукових установ на економічний та науковий простір Євросоюзу.

Керівники спільної робочої групи «Україна – ЄС» підписали Угоду про співпрацю в космічній сфері

Засідання робочої групи «Україна-ЄС»

30 листопада

На космодромі Байконур здійснено 4-й пуск РН «Зеніт-3SLB» за програмою «Наземний старт» – на орбіту виведено КА «Intelsat-15» (США).

Грудень

Групі фахівців космічної галузі за створення триступеневої РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» присуджено «Державну премію в галузі науки і техніки».

Грудень

В НКАУ створюється Громадська Рада на громадських засадах. Головою громадської ради при НКАУ обирається Василенко Борис Омелянович – ветеран ракетно-космічної галузі України.

2010 рік

Березень

Завершується Українсько–Європейський проєкт «ТВІНІНГ».

17 березня

Розпорядженням Кабінету міністрів України №428-р Генеральним Директором НКАУ знову призначений Юрій Сергійович Алексєєв.

8 квітня

На космодромі Байконур проведено 14-й пуск РН «Дніпро» – виведено на орбіту КА «CryoSat-2» Європейського космічного агентства (ЄКА).

13 травня

У Києві підписано Угоду між Державним підприємством «Укркосмос» та канадською компанією «Макдональд Детвіллер енд Асошіейтес» (МДА) щодо створення Національної супутникової системи зв'язку України та запуску телекомунікаційного супутника «Либідь».

15 червня

На пусковій базі Ясний здійснено 15-й пуск РН «Дніпро» – виведено на орбіти КА «Prisma» (Швеція), «Picard» (Франція) і блок перспективної авіоніки «БПА-1» (Україна).

21 червня

На космодромі Байконур здійснено 16-й пуск РН «Дніпро» – виведено на орбіту КА «TanDEM-X» (Німеччина).

9 грудня

Постановою Кабінету Міністрів України Національне космічне агентство України перейменовано в Державне космічне агентство, з нього знято спецстатус та змінено назву посади керівника.

23 грудня

Указом Президента України №1183 Алексєєва Ю. С. призначають Головою ДКА.

2011 рік

20 січня

Кузнєцов Едуард Іванович нагороджений відзнакою Президента Франції «Офіцер ордена «За заслуги»».

20 січня

На космодромі Байконур здійснено перший пуск РН «Зеніт-3SLBФ» (з розгінним блоком «Фрегат-СБ») – виведено на орбіту КА «Електро-Л №1».

Спостереження за стартом РН «Зеніт-3SLBФ»

12 березня

З Південного машинобудівного заводу відправлено до США основну конструкцію першого ступеня (ОКПС) ракети-носія «Taurus-II

30 березня

Постановою Кабінету Міністрів України затверджено «Концепцію реалізації державної політики у сфері космічної діяльності на період до 2032 року».

Вона визначала 20-річну космічну стратегію України. Для цього передбачалося виконати чотири загальнодержавні цільові науково-технічні космічні програми на 2013-2017, 2018-2022, 2023-2027, 2028-2032 роки. Орієнтовний обсяг фінансування - 38,5 млрд гривень.

18 липня

На космодромі Байконур здійснено другий пуск РН «Зеніт-3SLBФ» на орбіту виведено КА «Спектр-Р».

17 серпня

На передодні 20-річчя незалежності України з пускової бази Ясний здійснено 17-й пуск РН «Дніпро» виведено на орбіти 7 КА: «Січ-2» (Україна), «Nigeria Sat-X», «NigeriaSat-2» (Нігерія), «Rasat» (Туреччина), «EduSat» (Італія), «Aprisat-5», «Aprisat-6» (США) і блок перспективної авіоніки «БПА-1» (Україна).

Серпень

В рамках проекту «Алкантара-Циклон-Спейс» розпочато будівництво космодрому в Бразилії.

17 серпня

Напередодні 20-річчя Незалежності України з пускової бази Ясний здійснено запуск українського супутника ДЗЗ «Січ-2».

24 вересня

У Тихому океані здійснено 31-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «Atlantic Bird-7» (США).

Жовтень

Чергова конференція «Україна – космічна держава» в музеї космонавтики у м. Чернівці.

5 жовтня

На космодромі Байконур здійснено 5-й пуск РН «Зеніт -3SLB» за програмою «Наземний старт» – на орбіту виведено КА «Intelsat-18» (США).

8 листопада

На космодромі Байконур здійснено 2-й пуск модифікованої РН «Зеніт-2SLB» – КА «Фобос-Грунт» не вийшов на перехідну орбіту.

2012 рік

13 лютого

З космодрому Куру у Французькій Гвіані здійснено перший пуск нової європейської РН «Вега». Блок маршового двигуна (БМД) РД-843, який використовується у складі рідинної рушійної установки 4-го ступеня РН «Вега», розробило ДП «КБ «Південне» та виготовило ДП «ВО Південний машинобудівний завод». На орбіти виведено 10 КА з Італії,

1 червня

Румунії, Угорщини, Польщі, Франції та Іспанії.

У Тихому океані здійснено 32-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «Intelsat-19» (США).

Червень

До Бразилії відправлено першу партію технологічного обладнання для наземного комплексу «Циклон-4».

19 серпня

У Тихому океані проведено 33-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту КА «Intelsat-21» (США).

Вересень

Оголошено про початок проєкту «ТВИНІНГ-2»: «Посилення інституційної спроможності ДКА в реалізації європейських космічних програм у сфері супутникової навігації EGNOS-GALILEO та дистанційного зондування Землі GMES» на (2013-2014 рр.). Проєкт фінансувався Європейською стороною (1,43 млн євро). Керівником з української сторони призначено заступника Голови ДКА С. О. Засуху.

10 жовтня

Підписано Генеральну угоду між НАН України і КБ «Південне» про науково-технічне співробітництво в галузі створення ракетно-космічної техніки і спільної науково-технічної діяльності.

3 грудня

У Тихому океані здійснено 34-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» – виведено на орбіту Європейський КА «Intelsat-70B» (Франція).

В цьому році завершилося виконання четвертої космічної програми (2008-2012 рр.). На її фінансування планувалося виділити 1 млрд. 417 млн. грн. Фактично профінансовано 536,4 млн. грн. (38%). Виготовлено і запуснено в космос 27 РН і 1 КА.

2013 рік

1 лютого

Бразилія припиняє фінансування спільного підприємства «Алкантара-Циклон-Спейс» (АЦС).

У Тихому океані 35-й пуск РН «Зеніт-3SL» за програмою «Морський старт» завершився аварією.

7 лютого

В КБ «Південне» підписано Генеральну угоду між Державним підприємством КБ «Південне» і 24 вищими навчальними закладами Міністерства освіти і науки, молоді і спорту про спільні дослідження в галузі створення РКТ.

23 лютого

На острові Воллопс (США) проведено випробування основної конструкції першого ступеня РН «Антарес» з короткочасним запуском маршових двигунів.

21 квітня

Проведена робоча зустріч керівництва ДКА і NASA з питань подальшого розширення співробітництва.

23 квітня

В Центрі космічних польотів на острові Воллопс (США) здійснено перший (дослідний) успішний пуск РН «Антарес». Виведено на орбіту масогабаритний макет вантажного корабля «Сигнус» і чотири мікросупутники.

Квітень

До Бразилії відправлена друга партія технологічного обладнання для РН «Циклон-4».

О. В. Дегтярева керівника КБ «Південне», академіка НАН України обрали Віце-президентом Міжнародної академії астронавтики.

7 травня

З космодрому Куру у Французькій Гвіані здійснено другий пуск РН «Вега» – на орбіті виведено КА: «Proba-V» (ЕКА), «VNREDSat-1» (В'єтнам) і «STCube-1» (Естонія).

Травень

У Києві проведено міжнародну нараду експертів із обговорення проекту «Міжнародний кодекс поведінки в космосі».

22 серпня

На пусковій базі Ясний здійснено 18-й пуск РН «Дніпро» – виведено на орбіту КА «KOMPSAT-5» (Республіка Корея).

24 серпня

Шиман Леонід Миколайович нагороджений відзнакою Президента України «Герой України». Указ №444/2013.

31 серпня

На космодромі Байконур здійснено 6-й пуск РН «Зеніт-3SLB» за програмою «Наземний старт» – на орбіту виведено КА «Amos-4» (Ізраїль).

18 вересня

У Центрі космічних польотів на острові Воллопс (США) здійснено другий пуск РН «Антарес» – виведено на орбіту вантажний корабель «Сигнус» з корисним вантажем для МКС.

29 жовтня

У Дніпропетровську відкрито Центр інноваційних технологій і прогресу «Парк ракет» – виставковий комплекс вітчизняних ракет-носіїв.

21 листопада

На пусковій базі Ясний здійснено 19-й пуск РН «Дніпро» – на орбіти виведено КА: «Dubai-2» (ОАЕ), «SkySat-1», «AprizeSat-7», «AprizeSat-8» (США), GOMX-1» (Данія), «WNISat» (Японія), «BRITE-PL» (Польща), «STSat -3» (Корея), «UniSat-5» (Італія), а також 9 контейнерів з 14 КА типу CubeSat і блок перспективної авіоніки (Україна).

2014 рік

9 січня

У Центрі космічних польотів на о. Волос (США) здійснено 3-й пуск РН «Антарес» – виведено на орбіту вантажний корабель «Сигнус», який доставив на МКС 1300 кг вантажу, а також виведено на орбіту 28 КА «Flock» і 7 наносупутників.

30 квітня

На космодромі Куру здійснено 3-й пуск європейської РН «Вега» – на орбіту виведено перший супутник Землі Казахстану «KazEOSat-1».

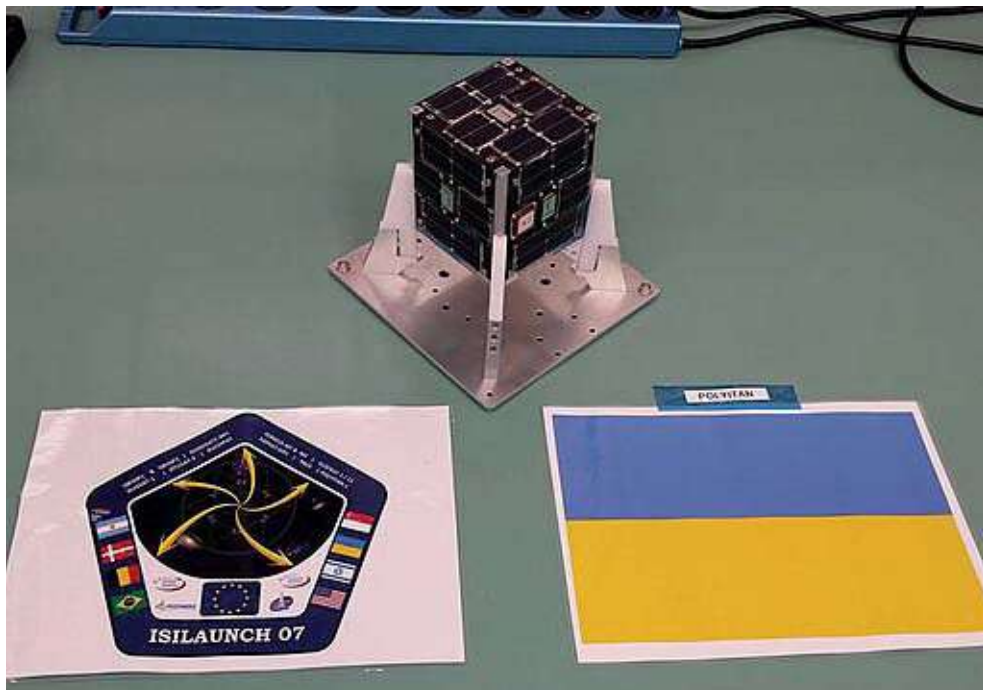

27 травня

Із плавучої платформи «Одіссей» стартувала РН «Зеніт-3SL» – на орбіту виведено КА «EutelSat-3B». Це був 36-й останній пуск в рамках програми «Морський старт».

19 червня

На пусковій базі Ясний відбувся 20-й пуск РН «Дніпро» – на орбіти виведено 33 космічні апарати на замовлення 17 країн світу, в тому числі український наносупутник PolyITAN-1 розробки НТУУ «Київський політехнічний інститут». Це свого роду перший світовий рекорд виведення такої кількості КА однією ракетою-носієм.

12 липня

У Центрі космічних польотів Воллопс (США) здійснено 4-й пуск РН «Антарес» – виведено на орбіту вантажний корабель «Сигнус», який доставив на МКС понад 1600 кг корисного вантажу.

Вересень

З України до Бразилії відправлено чергову партію технологічного обладнання для наземного комплексу «Циклон-4».

16 жовтня

В зв'язку з люстрацією звільнено з посади керівника ДКА Героя України Ю. С. Алексєєва.

28 жовтня

У Центрі космічних польотів на о. Воллопс (США) 5-й пуск РН «Антарес» завершився аварією.

6 листопада

З пускової бази Ясний здійснено 21-й пуск РН «Дніпро» – на орбіті виведено КА «ASNAPO» (Японія) і чотири мікросупутники.

Грудень

Головою Громадської ради ДКА обирається Бойко Григорій Степанович – ветеран ракетно-космічної галузі України.

2015 рік

21 січня

Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 26-р Головою ДКА призначено Олега Семеновича Урського.

11 лютого

На космодромі Куру здійснено 4-й пуск Європейської РН «Вега» – на орбіту виведено експериментальний космічний корабель IXV за новою програмою Європейського космічного агентства (ЄКА).

26 березня

З пускової бази Ясний здійснено 22-й пуск РН «Дніпро» – на орбіту виведено КА «КомпСат-3А» (Республіка Корея). Це був останній пуск РН «Дніпро» в рамках програми «Дніпро».

20 квітня

Підписано меморандум щодо дослідження та використання космічного простору в мирних цілях керівниками ДКА О. Уруським та Польського космічного агентства М. Банашевичем.

23 червня

На космодромі Куру здійснено 5-й пуск РН «Вега» – на орбіту виведено КА «Sentinel-2A» (ЄКА).

24 липня

Президент Бразилії Ділма Руссофф припинила дію Угоди між Бразилією і Україною про довгострокове співробітництво щодо використання РН «Циклон-4» на пусковому центрі Алкантара.

19 серпня

Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 853-р Головою ДКА призначено Любомира Юрійовича Сабадоша.

9 жовтня

ДКА припинило співпрацю з РФ на міжнародному рівні, але продовжило роботи над проектами міжнародної кооперації.

29 жовтня

На засіданні розширеної президії АКТУ Президентом Аерокосмічного товариства України обрано Героя України космонавта Л. К. Каденюка.

3 грудня

На космодромі Куру здійснено 6-й пуск РН «Вега» – на орбіту виведено КА «LISA Pathfinder» (ЄКА).

11 грудня

На космодромі Байконур проведено третій пуск РН «Зеніт-3SLBФ» – на орбіту виведено КА «Електро-ЛІ №2».

2016 рік

26 травня

Українська команда з Києва з проектом «Mars Hopper» стала переможцем конкурсу NASA «Space Apps Challenge 2016» в категорії «People's choice».

1 червня

У Центрі космічних польотів на о. Воллопс (США) успішно проведено вогневі випробування модернізованого першого ступеня РН «Антарес» з новим маршовим двигуном.

30 червня

За участю Президентів України та Болгарії підписано угоду між ДКА та Болгарською академією наук про співпрацю в рамках космічного експерименту «Іоносат-Мікро» на супутнику «Мікросат-М».

22-27 серпня

В Одесі пройшла 16-та Українська конференція з космічних досліджень. Надані рекомендації для розробки нової Державної науково-технічної програми на 2018-2022 роки та щодо доповнення концепції реалізації Державної політики у сфері космічної діяльності України на період до 2032 року.

14 вересня

Виконуючим обов'язки Голови ДКА призначено Юрія Миколайовича Радченка.

16 вересня

На космодромі Куру здійснено 7-й пуск РН «Вега» – на орбіті виведено перший перуанський супутник «PeruSAT-1» і чотири американські КА серії «SkySat».

18 жовтня

У Центрі космічних польотів на о. Воллопс (США) здійснено 6-й пуск РН «Антарес» – виведено на орбіту вантажний корабель «Сигнус», який доставив на МКС понад 2400 кг вантажу.

6 грудня

На космодромі Куру здійснено 8-й пуск РН «Вега» на орбіту виведено турецький розвідувальний супутник «Gokturk-1».

2017 рік

7 березня

На космодромі Куру здійснено 9-й пуск РН «Вега» – на орбіту виведено супутник «Sentinel -2B» (ЄКА).

19 липня

Кабінет Міністрів України своєю Постановою утворив два державних концерни «Арсенал – сучасні космічні системи» та «Зірка – технології».

2 серпня

На космодромі Куру здійснено 10-й пуск РН «Вега» – на орбіту виведено два КА: «OptSat-3000» (Італія) і французько-ізраїльський «Venus».

23 серпня

Постановою Кабінету Міністрів України №583 призначено Головою Державного космічного агентства України Павла Глібовича Дегтяренка.

8 листопада

На космодромі Куру здійснено 11-й пуск РН «Вега» з українським двигуном на 4-му ступені – на орбіту виведено марокканський супутник «MN-13B».

12 листопада

У Центрі космічних польотів на о. Воллопс (США) здійснено 7-й пуск РН «Антарес» – виведено на орбіту вантажний корабель «Сигнус», який доставив на МКС 3350 кг корисного вантажу.

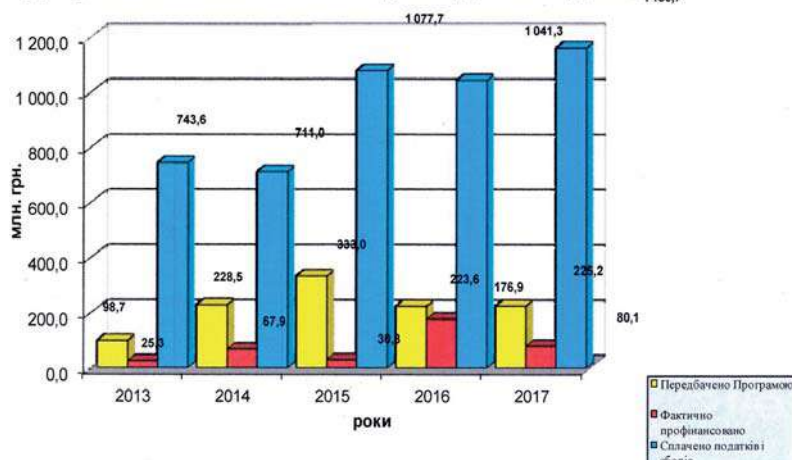

26 грудня

На космодромі Байконур здійснено 4-й пуск РН «Зеніт-3SLBФ» в рамках програми «Наземний старт» – на орбіту виведено КА «Angosat-1» (Республіка Ангола).

Фінансування КП на 2013-2017рр., та сплата податків та зборів підприємствами галузі до бюджету.

В цьому році завершилося виконання 5-ї Державної науково-технічної космічної програми (2013-2017 рр.). За планом на програму виділено 1 млрд. 109 млн. грн. Фактично профінансовано 300,3 млн. грн., тобто 27%. За цей час виготовлено 27 ракет-носіїв, КА-0 (КПІ виготовив два кубсати PolyITAN).

2018 рік

21 травня

У Центрі космічних польотів на о. Воллопс (США) здійснено 8-й пуск РН «Антарес» – виведено на орбіту вантажний корабель «Сигнус», який доставив на МКС 3350 кг корисного вантажу.

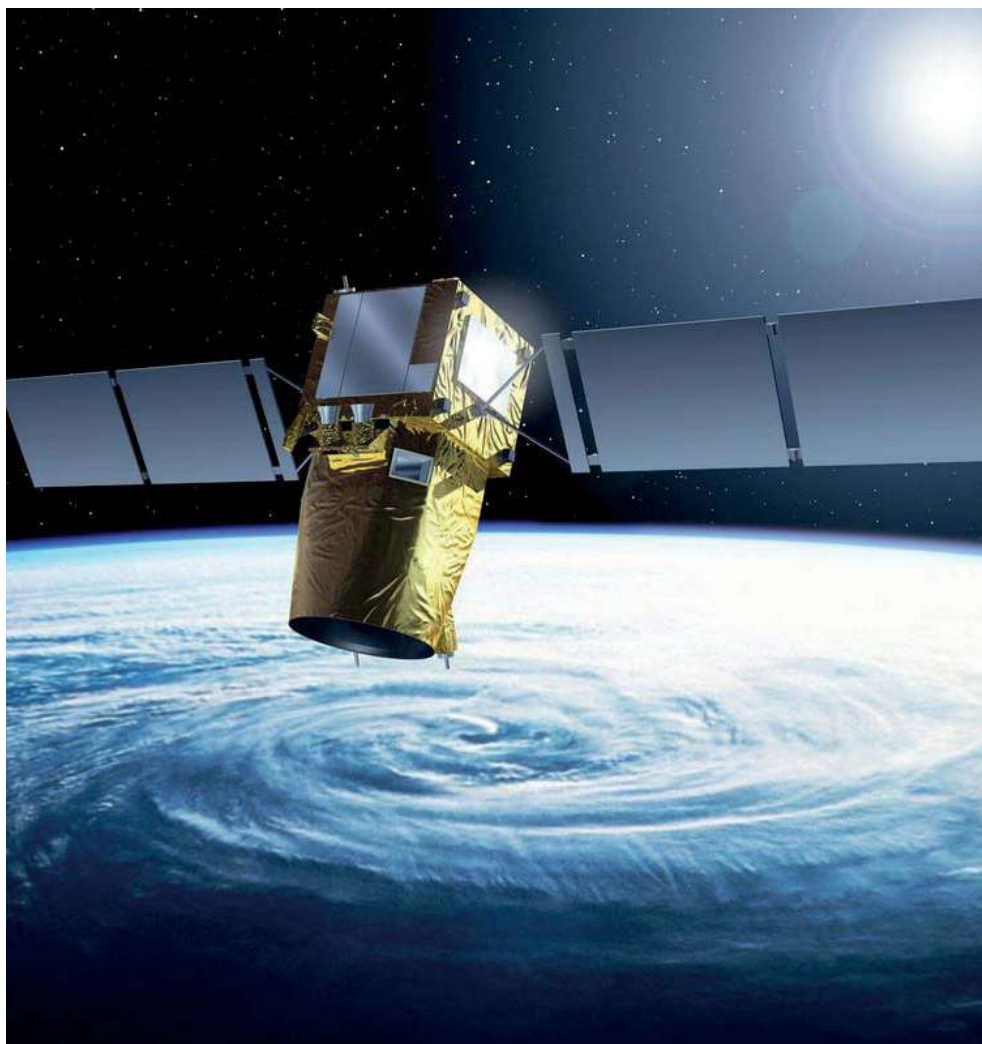
1 серпня

Утворена Українська асоціація високотехнологічних підприємств та організацій «Космос».

23 серпня

На космодромі Куру здійснено 12-й пуск РН «Вега» – на орбіту виведено метеорологічний супутник «ADM-Aeolus» (ЄКА).

17 листопада

Здійснено 9-й пуск РН «Антарес» – виведено на орбіту вантажний корабель «Сигнус», який доставив на МКС 3450 кг корисного вантажу.

10 грудня

У Конструкторському бюро «Південне» введений в експлуатацію новий багатофункціональний випробувальний центр (БФЦ), де в режимі реального часу будуть проходити випробування і відпрацювання взаємодії різних систем авіоніки і приладів ракетно-космічної техніки.

19 грудня

У КБ «Південне» введено в експлуатацію новий Обчислювальний центр «Yuzhnoye SC» з найпотужнішим суперкомп'ютером в Україні. Пікова продуктивність суперкомп'ютера складає 300 терафлопс (300 трильйонів операцій в секунду), що можна порівняти з потужністю тисячі одночасно працюючих персональних комп'ютерів.

2019 рік

4 січня

У КБ «Південне» побудовано та введено в експлуатацію цех збирання й електровипробувань космічних апаратів, який відповідає найсучаснішим світовим стандартам.

22 березня

На космодромі Куру здійснено 14-й пуск РН «Вега» – на орбіту виведено КА «PRISMA» (Італія).

17 квітня

У Центрі космічних польотів на о. Воллопс здійснено 10-й пуск РН «Антарес» – виведено на орбіту вантажний корабель «Сигнус», який доставив на МКС 3500 кг корисного вантажу і два науково-дослідних КА – «CAPSat» і «HARP».

14 травня

У Дніпрі на ПМЗ успішно проведені вібраційно-функціональні випробування головного обтічника РН «Циклон-4».

Червень

Головою Громадської ради ДКА обирається Кузнецов Едуард Іванович – ветеран ракетно-космічної галузі України.

4 червня

Проект «Циклон-4М» із запуску космічних апаратів з території Канади (в районі Хазел-Хілл поблизу міста Кансо) успішно пройшов екологічну експертизу.

11 липня

На космодромі Куру 15-й пуск РН «Вега» завершився аварією (руйнування двигуна другого ступеня).

12 серпня

ВО «Південмаш» відправив в США у порт Х'юстон габаритно-стикувальний блок першого ступеня РН «Вега».

23 серпня

У м. Дніпрі на стенді ПМЗ відбулося пропалювання третього ступеня РН «Циклон-4». Всі системи спрацювали відмінно (двигун вмикався 5 разів).

30 серпня

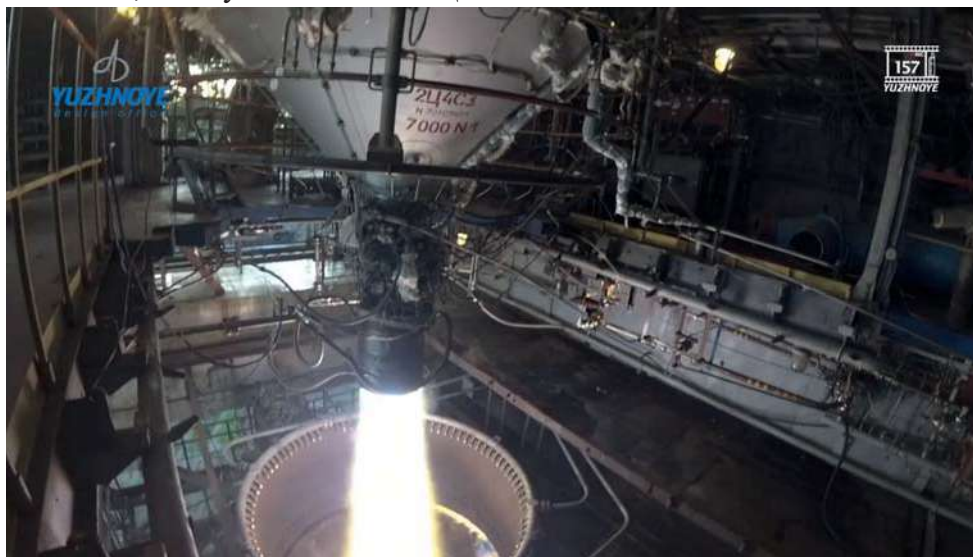
В с. Клішківці на Буковині відкрито пам'ятник першому космонавту незалежної України Л. Каденюку.

Школа в якій навчався майбутній космонавт Леонід Каденюк, і яка реставрована завдяки його турботі.

30 серпня

Відбувся другий цикл вогневих випробувань третього ступеня РН «Циклон-4». Підтверджена можливість його застосування в складі інших РН, в тому числі і в РН «Циклон-4М».

19 вересня

Національний банк України вводить у обіг пам'ятну монету номіналом у 5 гривень «Перший пуск ракети-носія «Зеніт-3SL»».

ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ МОНЕТИ		SPECIFICATIONS	
Номінал	5 гривень	Face value	5 hryvnias
Метал	нейзильбер	Metal	nickel silver
Діаметр, мм	35,0	Diameter, mm	35.0
Маса, г	16,5	Weight, g	16.5
Якість карбування	спеціальний анциркулейтед	Quality	special uncirculated
Гурт	рифлення	Edge	grooved
Тираж, шт.	40 000	Mintage, pcs	40,000

Художники:
Володимир ТАРАН
Олександр ХАРУК
Сергій ХАРУК

Скульптор –
Володимир ДЕМ'ЯНЕНКО

Програмне моделювання –
Віталій АНДРІЯНОВ

Банкнотно-монетний двір

Designers:
Volodymyr TARAN
Oleksandr KHARUK
Serhii KHARUK

Engraver –
Volodymyr DEMIANENKO

Computer-aided design –
Vitalii ANDRIYANOV

Banknote printing and minting works

Жовтень

Прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких Законів України щодо державного регулювання космічної діяльності». Суть цього Закону дозвіл для суб'єктів всіх форм власності займатися космічною діяльністю.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо державного регулювання космічної діяльності

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 46, ст.300)

(В зв'язку з внесенням згідно із Законом № 1909-IX від 18.11.2021)

Верховна Рада України постановляє:

1. Внести зміни до таких законів України:

1. У **заступі** **другій** статті 4 Закону України "Про підприємництво" (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 14, ст. 168; Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 9, ст. 183; 2006 р., № 2-3, ст. 37) слова "та розробки, випробування, виробництва та експлуатацію ракет-носія, у тому числі з їх космічним запуском із будь-якого мотоз" виключити.

2. У **Законі України "Про космічну діяльність"** (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 1, ст. 2 із змінами та виправленнями):

1) у статті 1:

а) замість другого абзацу в такій редакції:

"космічна діяльність - наукові космічні дослідження, використання космічного простору; розроблення, виробництво, ремонт та технічне обслуговування, випробування, експлуатація, управління об'єктами космічної діяльності (у тому числі їх агрегатами та окремими частинами), забезпечення запуску та повернення космічних апаратів, їх складових частин в космічного простору на землю";

абзац четвертий пілою снів "установи та організації" доповнити словами "будь-якої форми власності та організаційно-правової форми";

після абзацу четвертого доповнити новим абзацом такого змісту:

"декларація про провадження господарської діяльності у сфері космічної діяльності - документ, який суб'єкт космічної діяльності подає до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері космічної діяльності, про шпідр здійснювати космічну діяльність";

У зв'язку з цим абзаці п'ятий - дванадцятий вказаних відомостей абзацами шостим - тринадцятим;

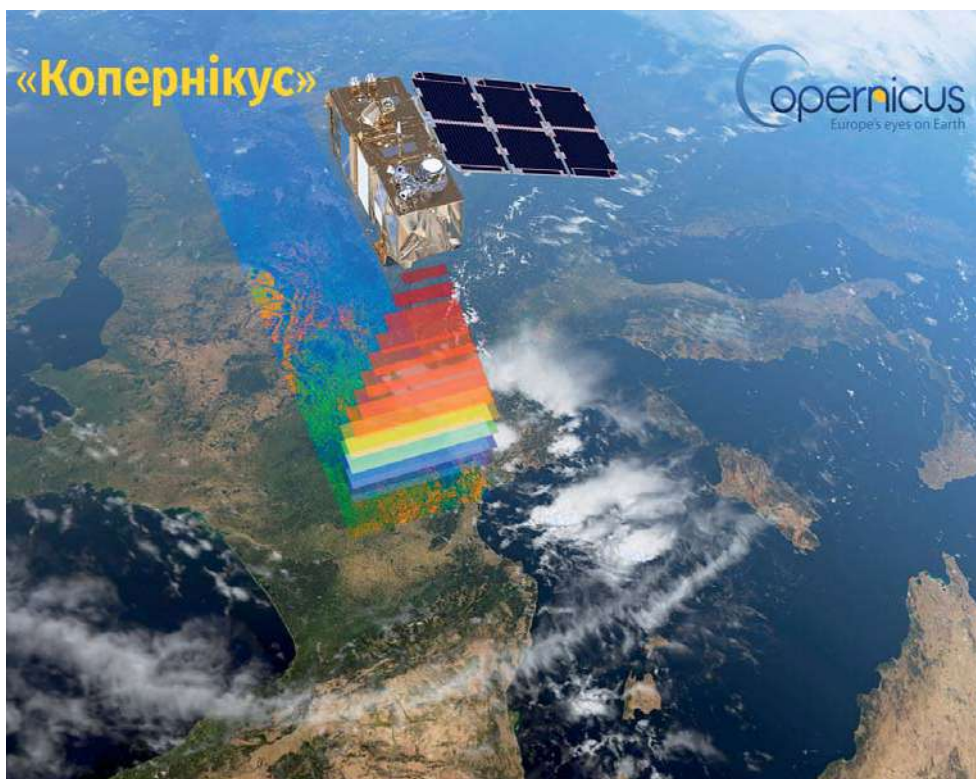
2 листопада

У Центрі космічних польотів на о. Воллопс здійснено 11-й пуск РН «Антарес» – виведено на орбіту вантажний корабель «Сигнус», який доставив на МКС 3750 кг корисного вантажу.

1 грудня

В Національному центрі управління та випробувань космічних засобів запрацював Регіональний дзеркальний сайт програми «Copernicus», який забезпечує вільний доступ всіх бажаючих до матеріалів зйомок території України з супутників «Sentinel-1», «Sentinel-2» та «Sentinel-3».

2020 рік

24 січня

Розпорядженням Кабінета Міністрів України №60-р Головою Державного космічного агентства України призначено Володимира Володимировича Усова.

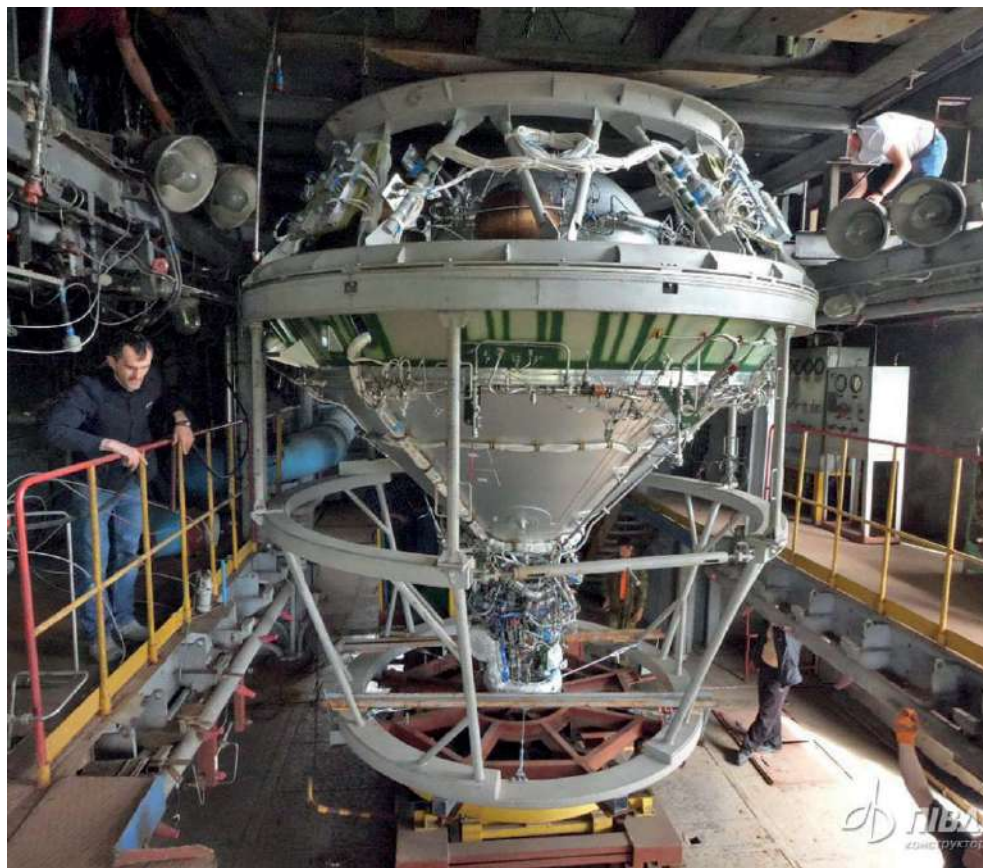

15 лютого

У Центрі космічних польотів на о. Воллопс здійснено 13-й пуск РН «Антарес» – виведено на орбіту вантажний корабель «Сигнус», який доставив на МКС 3750 кг корисного вантажу.

5-7 серпня

В КБ «Південне» успішно завершені заключні довідні випробування рідинної реактивної системи для верхнього ступеня РН «Циклон-4». Дано дозвіл на виготовлення для РН «Циклон-4» №1 (така ж система планується і для РН «Циклон-4М»).

3 вересня

На космодромі Куру здійснено 15-й пуск РН «Вега» – на орбіті виведено 53 мікро- і наносупутники, що належать 21 організації з 13 країн.

3 вересня

Прийнято Постанову Кабінету Міністрів України №819 «Деякі питання Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості України» згідно якої ДКА і галузь в цілому підпорядковується новоутвореному Міністерству.

МІНІСТЕРСТВО З ПИТАНЬ
СТРАТЕГІЧНИХ ГАЛУЗЕЙ
ПРОМИСЛОВОСТІ
УКРАЇНИ

3 жовтня

У Центрі космічних польотів на о. Воллопс (США) здійснено 12-й пуск РН «Антарес» виведено на орбіту вантажний корабель «Сигнус», який доставив на МКС 3600 кг вантажу на замовлення NASA.

Листопад

Американсько-українська програма «Антарес» нагороджена найпрестижнішою командною нагородою Міжнародної академії астронавтики «За командні досягнення» (The Laurels for Team Achievement).

16 листопада

Розпорядженням Кабінету Міністрів України №1433-р В.о. Голови Державного космічного агентства України тимчасово покладено на Михайла Олександровича Лева.

27 листопада

Дегтярев Олександр Вікторович нагороджений відзнакою Президента України «Герой України» (посмертно). Указ №518/2020.

5 грудня

У Києві на Байковому кладовищі відкрито пам'ятник першому космонавту незалежної України Леоніду Каденюку.

8 грудня

Введено в експлуатацію новий український радіотелескоп РТ-32 (в Золочеві).

10 грудня

Україна приєдналася до міжнародної програми «Артеміда».

15 грудня

В Національному центрі управління і випробувань космічних засобів Державного космічного агентства України відбулася офіційна презентація банкноти «Леонід Каденюк – перший космонавт незалежної України».

2021 рік

11 січня

На засіданні Урядового комітету з питань національної безпеки і оборони, стратегічних галузей промисловості схвалено Концепцію Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2021-2025 роки.

13 січня

Виконання обов'язків Генерального директора ДП «Конструкторське бюро «Південне» імені М.К. Янгеля» тимчасово покладено на першого заступника Генерального конструктора – Генерального директора з системного проєктування КБ «Південне» Олександра Павловича Кушнарьова.

3 лютого

Розпорядженням Кабінету Міністрів України №138-р Головою Державного космічного агентства України призначено Володимира Володимировича Тафтаєва.

20 лютого

Із Центру космічних польотів на острові Воллопс відбувся 13-й успішний пуск ракети-носія середнього класу «Антарес».

11 квітня

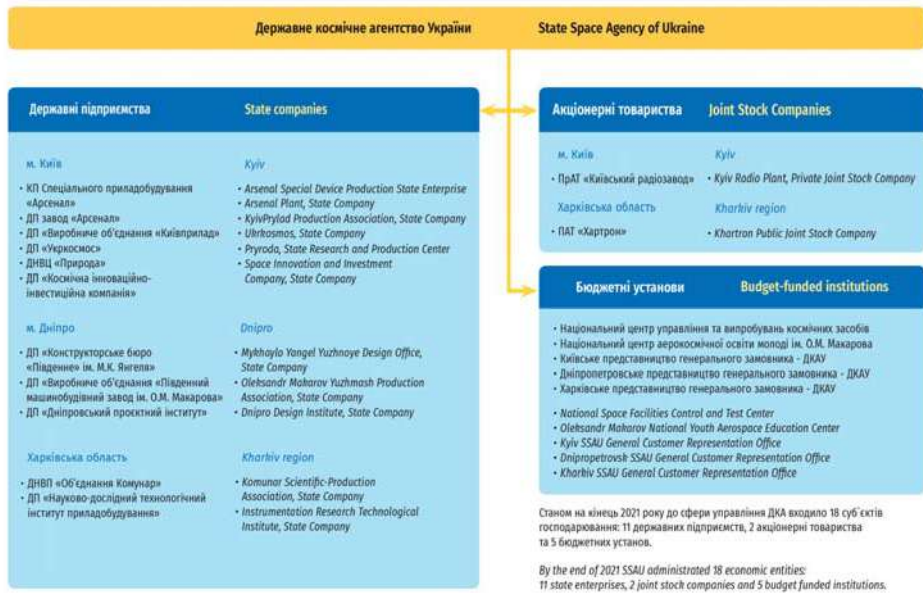
На будівлі ДКА відкрито пам'ятну дошку космонавту Герою України Леоніду Каденюку.

Космічна галузь України

Space industry of Ukraine

Підприємства, що входять до сфери управління ДКА
The enterprises subordinated to SSAU

Оновлена структура ракетно-космічної галузі України

29 квітня

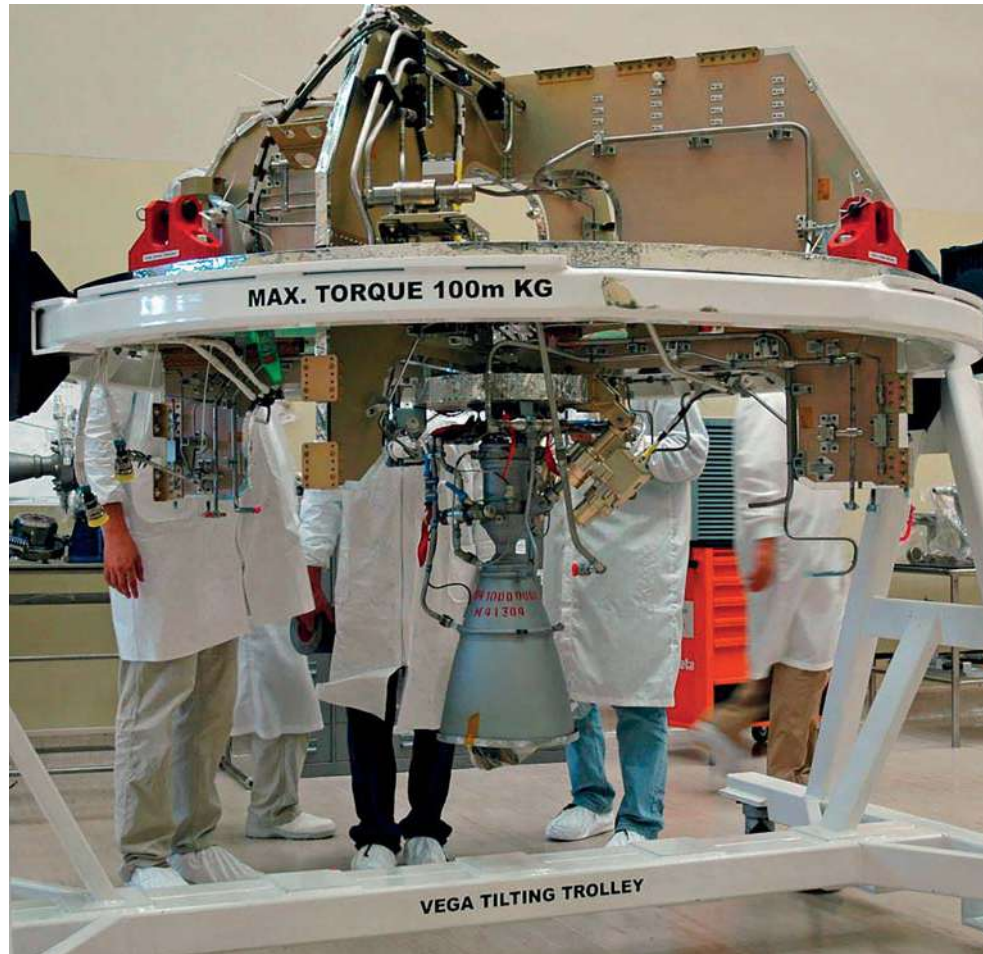
З космодрому Куру у Французькій Гвіані відбувся 16-й успішний пуск європейської ракети-носія легкого класу «Вега» з КА «Pleiades Neo 3» масою близько 750 кг.

11 серпня

Із Центру космічних польотів на острові Воллопс відбувся 14-й успішний пуск ракети-носія середнього класу «Антарес».

17 серпня

З космодрому Куру відбувся 17-й успішний пуск європейської ракети-носія легкого класу «Вега» з КА «Pleiades Neo 4» масою близько 920 кг.

Грудень

КА «Січ-2-30» в збиральному цеху КБ «Південне»

28 серпня

Горбулін Володимир Павлович нагороджений відзнакою Президента України «Герой України». Указ № 385/2021.

Вересень

Візит делегації Посольства Королівства Таїланд в Республіці Польща (за сумісництвом – в Україні) до ДКА.

Зустріч між представниками ДКА та делегацією Міністерства закордонних справ Республіки Кенія.

17 вересня

Урядовий комітет з питань національної безпеки і оборони, стратегічних галузей промисловості та інфраструктури підтримав проєкт Закону України «Про затвердження Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2021-2025 роки».

22 вересня

Кабінет Міністрів України погодився з пропозицією Державного космічного агентства України щодо реорганізації шляхом перетворення державних підприємств космічної галузі в акціонерні товариства, 100 відсотків акцій яких належать державі.

29 вересня

Кабінет Міністрів України підтримав проєкт Закону України «Про затвердження Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2021-2025 роки», яка була підготовлена Мінстратегпромом разом з Державним космічним агентством України у співпраці з усіма зацікавленими сторонами.

Жовтень

Учасники презентаційного заходу «Космічна діяльність України» на Всесвітній виставці «ЕКСПО-2020» в м. Дубай.

16 листопада

З космодрому Куру відбувся 18-й успішний пуск європейської ракети-носія легкого класу «Вега» з трьома розвідувальними супутниками «CERES» на замовлення Міністерства оборони Франції.

19 листопада

У провінції Нова Шотландія (Канада) анонсовано початок будівництво космічного пускового майданчика для ракети-носія «Циклон-4М».

2022 рік

13 січня

З мису Канаверал ракетою-носієм Falcon 9 компанії SpaceX виведено на орбіту український супутник оптико-електронного спостереження Землі «Січ-2-30». Супутник повинен був працювати на сонячно-синхронній орбіті висотою 640 км, а був виведений на орбіту 520 км в складі угруповання із 105 супутників, що відбилося на його нестабільній роботі.

19 лютого

З космодрому США на острові Воллопс відбувся 15-й пуск ракети-носія «Антарес», яка успішно вивела на орбіту космічний корабель Cygnus з корисним вантажем для МКС. Основну конструкцію першого ступеня ракети-носія «Антарес» розроблено та виготовлено в Україні.

13 липня

З європейського космодрому Куру у Французькій Гвіані відбувся перший пуск модернізованої європейської ракети-носія «Вега-С». Ракета вивела на орбіту італійський супутник «LARES-2» та шість європейських кубсатів. Блок маршового двигуна РД-843 рушіної установки верхнього ступеня РН «Вега-С» розробило КБ «Південне» та виготовило ВО «Південмаш».

1 жовтня

Американська компанія «Firefly Aerospace» здійснила перший успішний пуск легкої РН «Alpha» з космодрому США Ванденберг. Декілька невеликих КА було виведено на навколосезну орбіту. В Україні компанія мала підрядників, які виготовляли окремі агрегати та обладнання для РН «Alpha».

4 листопада

Верховна Рада прийняла за основу проєкт Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми на 2021-2025 роки.

7 листопада

Із Центру космічних польотів на острові Воллопс відбувся 16-й успішний пуск ракети-носія середнього класу «Антарес» з вантажним транспортним кораблем «Сигнус», на борту якого було 3729 кг корисного вантажу NASA для Міжнародної космічної станції.

26 листопада

Ракетою-носієм «Falcon-9» було відправлено на МКС обладнання для експериментів учнів Малої академії наук України. Учасники команд спостерігали на мисі Канаверал за стартом ракети-носія.

20 грудня

Розпорядженням Кабінету Міністрів України №1158-р В.о. Голови ДКА призначено Володимира Петровича Беня.

21 грудня

З європейського космодрому Куру у Французькій Гвіані відбувся другий пуск модернізованої європейської ракети-носія «Вега-С». Ракета-носії повинна була вивести на орбіту два європейські супутники ДЗЗ «Pleiades Neo». Однак аномальна робота другого ступеня ракети-носія «Вега-С» призвела до аварійного завершення місії.

2023 рік

3 січня

РН «Falcon-9» відправила у космос третій наносупутник «PolyITAN-HP-30» Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського».

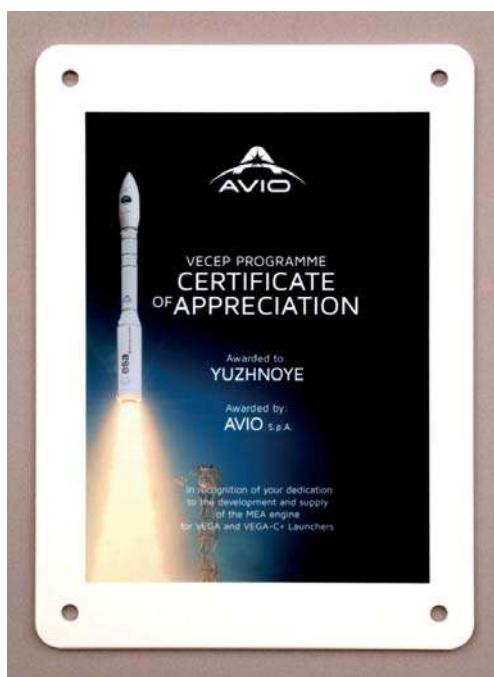

2 серпня

З космодрому США на острові Воллопс відбувся успішний 17-й пуск РН «Антарес». Ракета вивела на орбіту космічний корабель «Cygnum» з корисним навантаженням для МКС. Це був останній пуск РН «Антарес» в конфігурації 230+, створеної за участі українських підприємств.

9 жовтня

З європейського космодрому Куру у Французькій Гвіані відбувся 19-й успішний пуск європейської РН «Вега» під час якого було виведено на орбіту 12 космічних апаратів. Блок маршового двигуна РД-843, який використовується у складі рушійної установки 4-го ступеня РН «Вега», розробило ДП «КБ «Південне» та виготовило ДП «ВО Південний машинобудівний завод».

2 листопада

Підписано Меморандум про співпрацю між космічними агентствами України і Таїланду.

4 листопада

Ракетою-носієм «Falcon-9» на борту вантажного космічного корабля Dragon було відправлено на МКС наукові мінілабораторії учнів Малої академії наук України. Експеримент має назву «Одержання гідрогелів біомедичного призначення в умовах мікрогравітації».

2024 рік

23 січня

Команда українських фахівців «Storm Prophet» виграла міжнародний хакатон NASA «Space Apps Challenge 2023». Загалом у ньому брало участь понад 5500 команд з усього світу, а у фіналі були визначені переможці в 10 категоріях.

17 липня

ДКА підписало меморандум про взаєморозуміння з Міністерством транспорту Чехії.

5 вересня

З космодрому Куру у французькій Гвіані відбувся 20-й успішний пуск ракети-носія «Вега» з європейським супутником дистанційного зондування Землі «Sentinel-2C». Це був останній пуск РН «Вега», яку замінила нова модифікація «Вега-С».

5 грудня

З космодрому Куру у Французькій Гвіані відбувся другий успішний пуск європейської ракети-носія «Вега-С». Блок маршового двигуна (БМД) РД-843, який використовують у складі рідинної рушійної установки четвертого ступеня РН «Вега-С», розробило ДП «КБ «Південне» та серійно виготовляє ДП «ВО Південний машинобудівний завод». Для РН «Вега-С» українськими фахівцями були проведені роботи з покращення характеристик двигуна для розширення діапазону корисних навантажень.

5 грудня

В день 27-ої річниці завершення польоту на шатлі «Колумбія» (місія STS-87) першого космонавта незалежної України Леоніда Каденюка, в київському Будинку кіно відбувся допрем'єрний показ документального фільму «Місія – Космос. Мрія».

10 грудня

Розпорядженням Кабінету Міністрів України №1229-р виконання обов'язків Голови Державного космічного агентства України тимчасово покладено на заступника Голови ДКА Володимира Сергійовича Міхеєва.

2025 рік

16 січня

Команда розробників з Києва «NVS-knot» здобула перемогу на престижному міжнародному хакатоні NASA «International Space Apps Challenge 2024», у якому оцінювалися близько 1000 проєктів.

30 січня

На базі Державного космічного агентства України розпочав роботу Національний офіс GEO в Україні, постійно діючий консультативно-дорадчий орган ДКА, утворений для підготовки фахових рекомендацій з основних питань спостереження Землі з космосу, сприянню гармонізації національних планів в цій сфері з європейськими та світовими ініціативами, представлення України у Міжнародній групі із спостережень Землі з космосу та її європейській складовій EuroGEO.

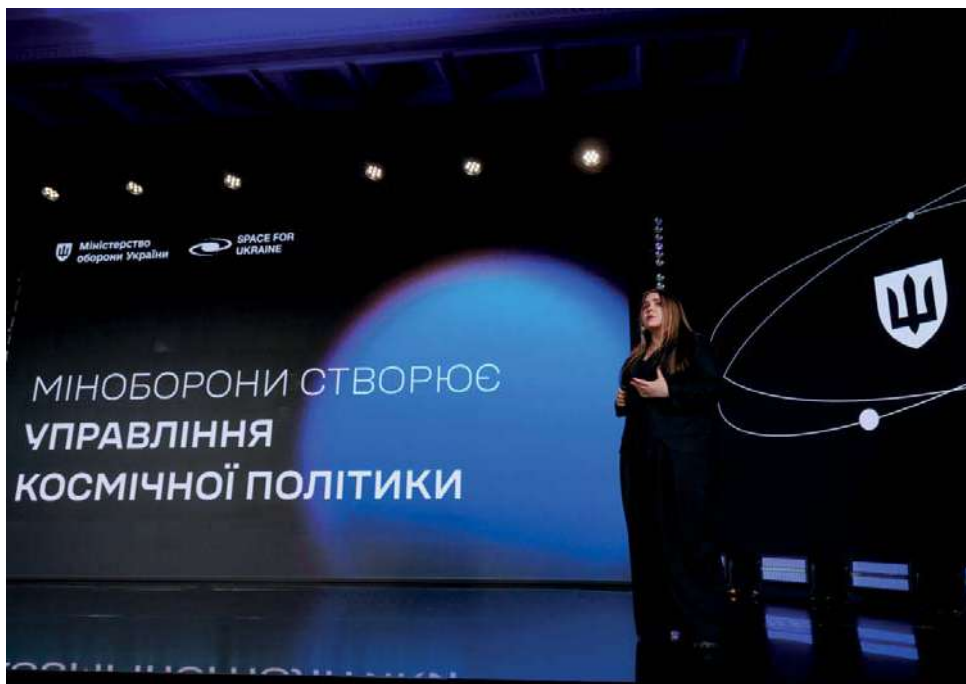

19 березня

У Києві представили унікальний проєкт, який передбачає створення першого студентського космічного приладу – спектрометра для супутника. Його розробка відбуватиметься на базі Головної астрономічної обсерваторії НАН України у співпраці з провідними експертами з космічних технологій.

29 березня

Міністерство оборони України створило управління космічної політики. Оборонне відомство планує стати основним замовником в Україні космічної техніки, продуктів та послуг. А це управління має об'єднати державні та приватні інституції, науковців космічної галузі для взаємодії із Силами оборони.

Презентація управління космічної політики
Міністерства оборони України

9 квітня

В Брюсселі (Бельгія) під час засідання Ради асоціації між Україною та ЄС відбулося урочисте підписання Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь нашої країни в компоненті «Copernicus» та підкомпонентах «Події космічної погоди», «Навколосемні об'єкти», «Космічна ситуаційна обізнаність» Космічної програми Союзу.

29 квітня

З космодрому Куру у Французькій Гвіані відбувся 3-й успішний пуск європейської РН «Вега-С».

21 травня

В.о. Голови ДКА Міхеєв В. С. на бізнес форумі у м. Прага.

25 червня

Розпорядженням Кабінету Міністрів України №608-р погоджено призначення на посаду генерального директора державного підприємства «Конструкторське бюро «Південне» імені М.К. Янгеля» Дмитра Викторовича Грищака.

30 червня

Відповідний наказ №16кп від 30.06.25 р. видало Державне космічне агентство України.

21 липня

Постановою Кабінету Міністрів України №905 в зв'язку з реорганізацією Мінстратегпрому Державне космічне агентство України підпорядкували Міністерству оборони України.

26 липня

З космодрому Куру у Французькій Гвіані відбувся 4-й успішний пуск європейської РН «Вега-С». Запущено п'ять космічних апаратів.

30 жовтня

В. о. Голови ДКА В. Міхеев та Генеральний директор Європейського космічного агентства (ESA) Йозеф Ашбахер підписали імплементаційну Угоду між ДКА і ЄКА щодо співробітництва у використанні космічного простору в мирних цілях.

1 грудня

З космодрому Куру у Французькій Гвіані відбувся 5-й успішний пуск європейської РН «Вега-С» з космічним апаратом «Comsat-7».

Грудень

Підготовлено до підписання перший Меморандум між ДКА України і UK Space Agency про співпрацю, яка визначає рамки взаємодії у цивільному та комерційному космосі.

ПІСЛЯМОВА КЕРІВНИКА ПРОЄКТУ

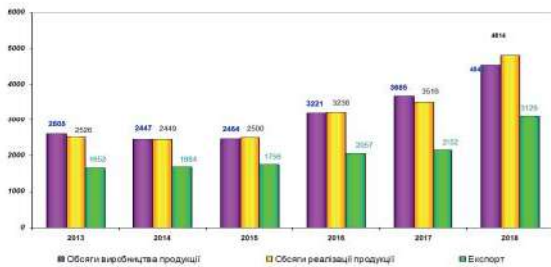
Написана історія галузі за 1991-2025 роки, пишеться історія галузі 2026 року, вірю що буде написана історія 2027, 2028 і наступних років. Переконаний, що майбутні покоління напишуть десятки нових сторінок славної історії космічної України.

За період незалежності Україна стала учасницею унікальних міжнародних космічних проєктів «Морський старт» (36 пусків), «Наземний старт» (11 пусків), «Дніпро» (22 пуски), «Антарес» (18 пусків спільно з США), «Вега» і «Вега-С» (28 пусків спільно з ЄС). Крім того було здійснено 69 пусків ракет-носіїв вітчизняного виробництва «Циклон-2», «Циклон-3», «Зеніт-2». Всі ракети-носії стартували з 6 космодромів світу. В космос було запущено понад 350 КА (з них 32 вітчизняної розробки і виготовлення) на замовлення 40 країн світу. Питома вага цих пусків на світовому ринку щорічно складала від 6% до 12%. Близько 65% всіх стикувань космічних кораблів на орбіті забезпечувала українська апаратура «Курс» (було виготовлено 164 комплекти цієї апаратури).

Переконали результати успішної діяльності ракетно-космічної галузі України за 5-ту Державну космічну програму.

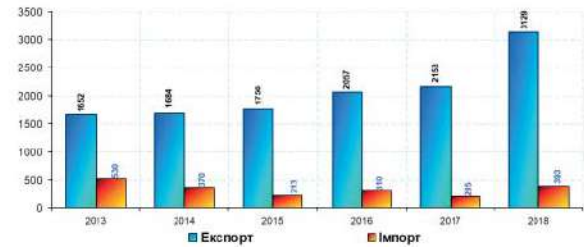
РЕЗУЛЬТАТИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГАЛУЗІ

Державне космічне агентство України

ЗОВНІШНЬОТОРГІВЕЛЬНИЙ БАЛАНС ГАЛУЗІ

Державне космічне агентство України

Обсяги податків і зборів, сплачених підприємствами ДКА до бюджетів і цільових фондів (млн. грн.)

За 2003-2016 роки підприємствами галузі сплачено до бюджетів і державних цільових фондів більш ніж 7,1 млрд. грн. В той же час на виконання заходів космічної програми отримано 1,06 млрд. грн.

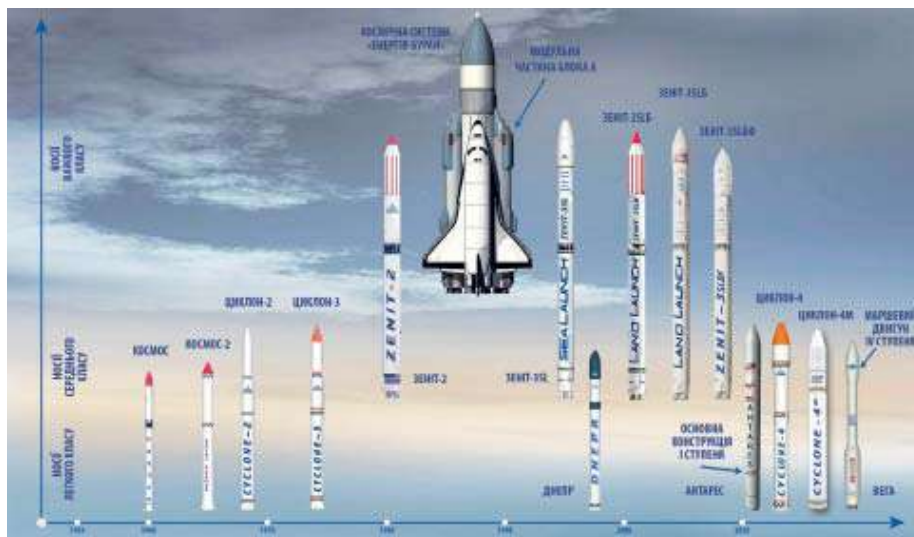
Протягом 2003-2016 років рівень фінансування космічної програми склав **29,0 %** від передбаченого законом

З 2015 року в Державному космічному агентстві України змінилося **9** керівників. З них **4** були виконуючими обов'язки, семеро пропрацювали на посаді біля одного року.

В Україні було розроблено і реалізовано **5** Державних космічних програм. Кожна з них була розрахована на п'ять років. Але з 2018 року наша країна не має космічних програм. Загальнодержавна цільова науково-технічна космічна програма на 2021-2025 роки була проголосована Верховною Радою наприкінці 2022 року тільки в першому читанні.

21 століття, в якому ми живемо і працюємо, вимагає кардинальних змін і наукового обґрунтування реформування економіки, економічних відносин, а також кадрів - професіоналів вищого гатунку, технократів, які здатні здійснити такі реформи і вивести Україну на вищий щабель у світовому рейтингу передових країн світу. І космічна діяльність повинна бути визначальною в цих процесах.

Як показує досвід розвитку економіки, окремих галузей промисловості країни за останні 10 років, а також наслідки, висновки і уроки, які можна зробити за цей період і врахувати на майбутнє, економіка повинна бути побудована на основі потужної промисловості, сучасних високотехнологічних підприємств, а не на основі малого чи середнього бізнесу, професійного спорту, шоу-бізнесу і навіть туризму. На сучасному етапі відродження країни, на визначений період (10-15 років) економіка повинна стати **національно-егоїстичною**, спрямованою на розвиток і підтримку в першу чергу вітчизняних підприємств, наукових установ, зайнятих в промисловому інноваційному виробництві, будівельній сфері та в аграрному секторі, спрямованою на потреби внутрішнього ринку, та бути експортоспроможною.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Алексеев Ю.С. Масштабы космосу вимагають об'єднання зусиль усіх країн для його пізнання // Image.ua – 2013. – №1.
2. Василенко Б.Е. Хождение в ракетную технику. Записки главного инженера – Киев: Новий друк, 2004. – 384 с.
3. Замірець М.В., Кірюхін М.М., Кузнецов Е.І., Мітрахов М.О., Носов В.П. Українські космічні технології. Світ ідей та інновацій – Укр. науково-інженерний центр Співки наукових та інженерних об'єднань України, 2008. – 48 с.
4. Концепція реалізації державної політики у сфері космічної діяльності на період до 2032 року / – Київ: ДКА України, 2012. – 48 с.
5. Конюхов: «Судьба моя – КБ «Южное». Фотоальбом к 80-летию со дня рождения академика НАН Украины Генерального конструктора С.Н. Конюхова / Под общ. ред. А.В. Дегтярёва. – Киев: Спейс-Информ, 2017. – 400 с.
6. Космический лидер. К 65-летию Ю.С. Алексеева / Ред.-сост. В.И. Копейко, Э.И. Кузнецов, Н.А. Митрахов – Киев: Феникс, 2014. – 240 с.
7. Кузнецов Е.І., Бондар М.А. Високі обрії космічної науки // Дзеркало тижня. – 2017. – Випуск №25
8. Кузнецов Е.І., Мітрахов М.О. Україна космічна. Фотоальбом Національного космічного агентства України. – Київ: Спейс-Інформ, 2008. – 336 с.
9. Кузнецов Е.І., Мітрахов М.О. Державне космічне агентство України: 25 кроків у Космос. – Київ: Спейс-Інформ, 2016. – 180 с.
10. Національна академія наук України. Історія ракетно-космічної науки і техніки України: монографія / Відп. ред. В.П. Горбулін, наук. ред. Ю.О. Храмов. – Київ: Фенікс, 2021. – 456 с.
11. Конюхов С.Н. Ракеты и космические аппараты КБ «Южное» / Днепропетровск Арт-Прес. – 2004 – 260 с.
12. Розвиток ракетно-космічної техніки в Україні / Ф.П. Санін, Є.О. Джур, Л.Д. Кучма, В.В. Хуторний – Дніпропетровськ: Арт-Прес, 2002. – 400 с.
13. Шестьдесят лет в ракетостроении и космонавтике / Авт.-сост.: В.Д. Ткаченко, В.А. Пальков, А.Ю. Тимченко, А.Я. Стеценко. Под общ. ред. А.В. Дегтярёва. – Днепропетровск: Арт-Пресс, 2014. – 540 с.
14. Кузнецов Э.И., Баранов Г.Л., Джелали В.И. Основы концепции инновационной базы развития космонавтики в Украине // Технологические системы. – 2014. – №2. – С. 7–15

Науково-популярне видання

Е. І. Кузнєцов – Керівник проєкту

**ІСТОРІЯ РАКЕТНО-КОСМІЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ:
ФАКТИ, ПОДІЇ, ДОКУМЕНТИ, ЛЮДИ, ФОТО (1991-2025 РОКИ)**

Редактори-упорядники: Олександр Бобровицький, Олександра Василенко

Макетування та верстка – Сергій Вавілов

Видавництво – ТОВ «Спейс-Інформ»

Свідоцтво про внесення до державного реєстру –
серія ДК №4790 від 18.11.2014 р.

04050, м. Київ, вул. Юрія Ілленка, 12
www.space.com.ua

Формат 210x297

ВІДОМОСТІ ПРО КЕРІВНИКА ПРОЄКТУ

Кузнецов Едуард Іванович

Народився 6 квітня 1945 р. у м. Рогачов Гомельської області. Закінчив Чернівецький державний університет у 1971 р. за спеціальністю інженер фізик-оптик і працював в Івано-Франківському Центральному НДКТБ.

З 1992 р. – в НКАУ: головний спеціаліст, помічник Генерального директора, керуючий справами, заступник Генерального директора (1995-2010). З 2010 р. – радник Генерального директора НКАУ, Голови ДКАУ. З 2018 р. – Голова Громадської ради ДКАУ.

Учасник підготовки усіх Державних космічних програм України, перших міжнародних угод за проектами «Морський старт», «Дніпро» та багатьох двосторонніх угод з провідними космічними агентствами світу. В 1998 році пройшов стажування в Гарвардському університеті (США).

Керував проектом підготовки першого космонавта України Л. Каденюка «Місія STS-87» (1997), проектом Twinning з ЄС «Прискорення Українсько-Європейського співробітництва в космічній галузі» (2008-2010). З 2002 р. – Перший віце-президент Аерокосмічного товариства України.

Заслужений працівник промисловості України (1998). Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2009). Кавалер Ордену «За заслуги» III ст. (2005), Офіцер Ордену Франції «За заслуги» (2011). Почесний громадянин м. Чернівці (2012). Почесний доктор Honoris causa Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (2021).

